

Veïnats

DEL TERME DE CALVIÀ

revista informativa i cultural

COMENÇEN LES FESTES

50 pts.

nº 19. Juliol, 84

EDITORIAL

Mucho se ha hablado de que si "balear", que si "catalán", que si pitos que si flautas, cuando el problema no está en llamar a un idioma de una forma o de otra, allá cada cual con su visión de las cosas.

El problema radica más al fondo y se traduce en la meta del lenguaje: la comunicación.

No importa cómo llamemos al código, lo que importa es poder descifrarlo.

El problema más acuciantes de las islas, no está en encontrar nombre a un idioma, que ya lo tiene desde hace siglos, sino en conocer y dominar los dos idiomas que nos son propios.

Todos los habitantes fijos de las islas, tienen el deber moral de conocer los dos idiomas, simplemente por el más puro sentido de convivencia, porque, al fin y al cabo, hablamos de los mismo y buscamos lo mismo.

REVISTA VEÏNATS

Nº Dipòsit legal:
P.M. 1/1.983

HAN COL.LABORAT:

Carme López.
Miquel Herrera.
Antoni Pallicer.
Mària Oliver.
Xisca Esteve.
Discòblo.
Josep Suàrez.
Margalida Cabrer.
Joan Rubio.
Julián Vicens.
Mª Dolors Cortey.
José Fortuny Pou.

Han Coordinat:

Josep Rubio.
Manuel Suàrez.
Joan Vidal.

Les opinions expressades als
articles són d'exclusiva res-
ponsabilitat dels seus autors.

DURANT EL MES D'AGOST,
VEÏNATS NO SURTIRÀ.
TORNAREM DESPRÉS DE
LES VACANCES, PER
SETEMBRE.

NOTICIARI LOCAL

- Es obligat parlar de Festes, de les de Sant Jaume vos enviam a les pàgines centrals on tédreu cumplida informació. Parlarem aquí de les dels taxistes, Sant Tofol, en primer lloc: els actes més importants es varen realitzar el dia 10, en que feren vàries competicions esportives, varen dur infants i gent de totes les edats al Marineland, un petit refrigeri, etc. De les d'Es Capdellà hi ha que destacar el fet de que, segons pareix, els ha organitzades un equip de futbol, o al manco la directiva d'aquest futur equip. El pressupost està en torn de milió de pessetes i tots els actes són gratuïts; hi ha una comèdia, dues verbenes, varis partits de futbol i jocs per nins, jo, personalment, destascaria el fet de que vàries activitats, amb molt bon criteri, es localitzen a la piscina, on, entre altres coses, hi ha prevista una actuació de natació sincro.

- També hem de fer una petita referència al concurs de Miss Venus Universo, a les quals se'ls obsequià amb una recepció a Calvià. Segons tots els comentaris, sembla que ha estat un fracàs econòmic i que no ha respost a l'espectació que s'havia despert. El que sí és cert és que ha estat una gran promoció turística pel nostre terme, l'únic que, segons els diaris, n'ha surtit beneficiat.

- Ja han començat els cursets d'estiu per a nins a Calvià, si l'any passat només foren tres, enguany ja són set, i ocupen tot s'estiu. Estan impartits per vuit persones i són: Fotografia, teatre, caparrots, estels, comentari de text i geografia. Hi assisteixen regularment uns 50 nins en total. Per poder-lo dur a terme s'ha demanat una subvenció de 100.000 Rs. a l'Ajuntament, una part de les quals està destinada a comprar el material necessari per fotografia, pintures, papers, etc.

- El passat dia 4 va tenir lloc a l'Hotel Bonanza d'Illetes una important reunió de Batles de Municipis Turístics, a la que hi assistiren els de: Alcúdia, Santanyí, Santa Margarida, Calvià, Manacor, Palma, Sóller, Son Servera, Sant Llorenç des C. i Llucmajor. El tema era tractar de la Venda Ambulant per les platges, els renous i la inseguretat ciutadana. Una vegada escoltat el que el representant de Palma, Sr. Tarabini i el Cap de Policia de la ciutat, Sr. Feliu, expossaren damunt la seva actuació en torn d'aquests temes, els Batles i Representants presents, acordaren agarfar tots el mateix tipus d'actuació, amb la intenció d'erradicar aquests problemes a nivell d'illa, i anar fent reunions periòdiques per cercar noves solucions a les problemàtiques surgides.

- A finals del mes passat va tenir lloc a Es Capdellà una reunió de l'Associació de Veïns "LA VILA", amb els socis d'aquell poble. El tema era la unió o separació dels dos pobles dins la mateixa associació. A la mencionada reunió hi assistiren sis persones i l'acord va esser que, a la propera assemblea de l'Associació un dels punts de l'Ordre del Dia serà la separació d'Es Capdellà de l'Associació, i sí hi vé algun d'Es Capdellà expossi les seves teories.

Parlant de l'Associació hi ha que dir que, pel mes de Setembre està previst la priomera reunió informativa, trimestral amb els seus associats on explicarà tot el que s'ha vengut fent des de la renovació de la Junta Directiva, que ha estat molt.

Manuel Suárez.

EL PLENARI DEL MES

- Es declara d'interés social el projecte de construcció d'un camp de golf a Son Sastre.

- S'accepten uns terrenys de reserva municipal a Ca's Saboners per la construcció d'un Centre Escolar.

- Es convoca un concurs per l'adquisició d'un local a Peguera per fer-hi un dispensari i altres serveis municipals, es pressuposta un màxim de 10 milions.

PLENARI EXTRAORDINARI

El dia 10 de Juliol va tenir lloc un Extraordinari, on es varen aprovar:

- El projecte d'evacuació de les aigües de pluja, pavimentació i voravies al carrer Puig Blanc de Santa Ponça.

- S'encarreguen projectes oper eixamplar el cementiri de Calvià així com arreglar Ca'n Verger. Per Es Capdellà es projecta arreglar la Plaça Pública.

- Es crea l'Escola i Banda Municipal de Música sota la direcció de Josep Rubio i Terrassa, actual director de la Banda.

- Es pressuposten 4 milions i mig per adquirir 6 aules prefabricades per l'escola de Palma-Nova.

- Es declara la platja del Mago a Portals-Vells com a nudista.

- Es concedeix l'explotació de la platja de Portals Nous a l'Associació de Veïns d'aquest lloc per 250.000 ₧. i la de Portals-Vells a Baltasar Martorell per 461.000 ₧.

- Es donarà una subvenció de 400.000 ₧. al director de cinema Martín Garrido per fer un video per Calvià.

Manuel Suárez.

CURSILLO DE NATACION

PISCINA DE CAPDELLA

INSCRIPCIONES: En el Ayuntamiento o en la misma piscina.

DURACION DEL CURSILLO: Del 16 de Julio al 15 de Septiembre.

MONITOR: Antonia Real.

HORARIO: Diario de 17'30 a 18'30.

INSCRIPCION: 200 ₧.

ORGANIZA: Ayuntamiento de Calvià.

REPORTAJES Julián

- Bodas
- Bautizos
- Comuniones
- Fotografía en General

tel 670464

C/. Mayor, 27 - 1.º - 1.ª - CALVIA

Consell Insular de Mallorca

La comissió d'esports no donarà ajudes ni al Club de Voleibol SON AMAR ni al REAL MALLORCA. Amb lo qual segueix la seva política d'ajudar i promocionar únicament als esports de base. Així el CIM està disposat a ajudar al Voleibol promocionant els equips infantils i juvenils. Quant al Real es segueix la mateixa línia i no es pot accedir a la demanda d'ajuda, ja que no es coneix la seva situació financiera.

Mentrestant, el CIM participa a les conversacions que mantenen els President de la CA, el Batle de Ciutat i el President del Club i d'aquí surtirà la seva decissió final.

La comissió de cultura informa sobre els resultats del Curs de Llengua i Cultura Balears que ha patrocinat el CIM i que impartia ECCA. Aquest any han seguit el curs 474 alumnes, número considerable comparat amb l'any passat que és de 136.

La mateixa comissió ha aprovat la subvenció de 500.000 ₧ per el "Curs internacional de direcció coral" que se celebra a Palma del 8 al 15 de juliol.

També s'han aprovat subvencions a Juventuts Musicals, per la celebració de les "Serenates d'estiu", i a la Facultat de Filosofia i Lletres per el curset "Fonts orals".

La citada comissió informa que s'han rebut les següents propostes:

- Patrocini dels festivals de Polença i Deià.
- Ajudes a Associacions de Veïns per a celebrar les seves festes.
- Convidament per atracar la cultura a tots els habitants de Mallorca, a les Associacions de la tercera edat per visitar el teatre Principal per a coneixer el teatre per dedins. Les associacions que vulguin fer aquesta visita seran obsequiades amb un refresc en el teatre i podran veure una represen-

tació teatral o de zarzuela. Hi ha temps fins dia 30 de juliol per fer les sol·licituts. Les visites se faran el mes d'octubre.

OPERACIO CATAVENT I "CONSTRUYE TU BARCO".

A la clausura dels cursos abans citats, patrocinats pel CIM es varen entregar plaques commemoratives d'aquest acte al president del CIM, al president de la Patronal de la Fusta i als col·legis que han participat en els esmentats cursos de forma continuada, entre els quals es troba el nostre col·legide Calvià. També es varen donar els diplomes als nins participants en els cursos d'aquest any. A continuació es varen sortejar els 6 optimists que havien construït els alumnes. Els alumnes que han participat des de que es fan els cursos fan un total de 2.356.

SERVEI DE PREVENCIO I EXTINCIO DE FOCS.

El CIM reestructura l'esmentat servei, comproment-se a organitzar-lo encara que seguirà essent de competència municipal. El CIM aportarà la infraestructura tècnica i de personal necessària per tal de mantenir la debuda uniformitat tècnica i operativa. Els ajuntament s'obligaran a aportar un 1 % del seu presupost i a donar els terrenys necessaris per poder construir els parcs de bombers. El servei central estarà ubicat en el CIM. Els parcs principals estaran a Calvià, Inca, Manacor, Lluchmajor. Els parcs auxiliars es trobaràn a Andratx, Sóller, Alcúdia, Sta. Margalida, Artà i Felanitx. I els locals en els restants municipis de l'Illa.

Es va aprovar al darrer Ple la compra de 4 vehicles tot terreny per valor de 6.600.000 ₧ destinats als parcs auxiliars.

COMUNITAT AUTONOMA

S'ha celebrat el primer concurs per la concessió de línies regulars de transport per carretera, des de l'assumpció de competències per part de la Conselleria de Transports i Treball de la C.A.

Les línies adjudicades són:
a Mallorca: Valldemossa-Peguera; Port de Sóller-Port de Pollença;
a Eivissa: Eivissa- Platja d'en Bossa.

La Direcció General de Consum recorda l'obligatorietat d'exhibir els preus de venda al públic, de tots els articles exposats per llur venda, sigui als mostradors o en els articles de l'interior.

Igualment els preus dels següents servicis:

Tintorereries, perruqueries, garatges, estacions de servici i rentat de cotxes, transports, etc. hauran de ser exposats en un lloc perfectament visible per la clientela.

Aclaració de la Conselleria d'agricultura i pesca referent a una enfermetat desconeguda que atacava als ramats ovins de l'Illa. Actualment l'enfermetat està totalment controlada. Per més informació dirigir-se al Departament de Ramaderia de la Conselleria d'Agricultura i Pesca de la C.A.

Conselleria de Sanitat. Ha enviat una carta als centres escolars, amb motiu de fer un reconeixement metge als professors i una altra referida al curs d'educació Sanitària que s'impartirà al personal docent a partir del mes d'Octubre.

La C.A. ens ha enviat un exemplar de la Revista "Ciudadano" a on es parla de la seguretat ciutadana a les platges espanyoles. De les Balears diu que són gran mestres del "bon fer", a Mallorca li dona sobresaliente "cum laude" i especialment parla d'algunes de les platges del nostre terme com per exemple Peguera- Magalluf i Palma Nova que tenen un equipament magnífic i que estan molt netes. La màxima qualificació (5 estrelles) per Palma Nova i Magalluf, i 4 estrelles per Peguera.

La C.A. ha estat exclosa de la delimitació de les zones d'agricultura de muntanya per la Comissió tècnica constituïda per tal fi, que alega raons de tipus socio-econòmic per aquesta decisió.

Les zones d'agricultura de muntanya son objectiu d'un règim jurídic especial per tal de possibilitar llur desenvolupament social i econòmic, especialment en els seus aspectes agraris mantenint un nivell demogràfic adequat i atenint a la conservació i restauració del medi físic, com a habitat de llurs poblacions.

Vist això la Conselleria d'Agricultura ha elevat un informe a la dita Comissió en el que se sol·licita la inclusió a la predelimitació de zona d'agricultura la denominada Serra de Tramontana de la Illa de Mallorca.

El Govern Balear donarà suport econòmic als olímpics de Balears, que són: Rosa Costa (natació sincronitzada) Joan Seguí (tir olímpic) i Eduard Bellini (Vela T.D.V.).

LA NOSTRA LLENGUA

Fitxa Setena

La B i la P finals

El so P final de paraula, s'escriurà B o P segons aquestes regles:

Regla general: El so P final de paraula s'escriu generalment amb P: cap, cop, sap, camp, pop, etc.

Regles especials: Aquest so P final de paraula l'escriurem amb B:

a) Darrera consonant, a les paraules que formen amb B els seus derivats, com per exemple: Destorb (destorbar), verb (verbal), corb (corbera), etc.

b) Darrere vocal a les següents paraules: adob, aljub, àrab, cub, teb i en els composts que acaben en -fob o -síl.lab: hidròfob, monosíl.lab.

c) A la primera persona del present d'indicatiu quan queda reduïda al radical del verb, és a dir: Jo acab (acabar), jo trob (trobar), jo reb (rebre).

I com que estam en festes, no en posarem més a aquesta Revista, així tendreu unes vacances com les dels al.lots.

Aquí teniu les correccions dels passats exercicis:

La senyora té tres fills i tres filles. Hem collit cascall i fonoll marí. El fillet plorava i la filleta reia. Les fulles d'aquesta planta són vermelloses.

Per alegrar-vos una miqueta aquest estiu, una bona enfardissada d'exercicis.

Suibstituiu els guionets per les lletres B o P:

Ha caigut un llam_ enmig del cam_
i un altre dalt el terrat. Jo no aca_
de creure això que m'has dit, El sabater
fa un ado_ a les sabates. Dins l'alju_
hantrobat una cabra morta. ¿Què trobes
d'un tem_s tan dolent? Tro_ que ja fa
massa estona que no plou. No puc posar
el capell dins la capsa perque no hi
ca_. Volia fer més feina, però he tingut
molts de destor_s. Aquesta dona no sa_
llegir. El malalt ha de prendre un xaro_.
He vist una ser_ que s'amagava. Maó
és més pro_ d'Alaior que d'Es Mercadal.

Hala idò, bona feina i que tengueu
un bon estiu.

Manuel Suàrez i Salvà.

Aquest mes continuam amb els articles que tracten el tema de les escoles infantils i que han aparegut a la Revista VIDA ESCOLAR.

Aquest article tracta de l'Escola de Bressol "Llar d'Infants" de Barcelona.

Dins l'article, apareixen les impressions de l'autor, i els comentaris dels educadors.

Els nins que acudeixen a la "Llar", tenen de 0 a 3 anys. Els objectius principals, són els següents: Dins d'un clima afectiu, i en relació amb els objectes habituals, aconseguir un desenvolupament correcte de la motricitat grossa dins el primer any de vida.

Desenvolupar la personalitat i la formació de conceptes mitjançant d'un tracte individualitzat.

Tot això s'aconsegueix amb els medis disponibles, i tenint en conte que una escola infantil, ha de ser petita i acollidora i els nins han de estar ben atesos.

Els grups que ells fan són els següents: de 3 a 7 mesos; de 8 a 11; de 12 a 16; de 17 a 21; de 22 a 27 i de 28 a 32. Dins el primer grup, hi ha 6 nins, al segon 7, al tercer, 15. Cada grup té dues educadores que es tornen, però, abans del relleu queden dues hores plegades, de 11 a 1, es a dir, durant el menjar.

Fa 17 anys que es va crear l'Escola al barri de la Sagrada Família de Barcelona pel col·lectiu de pares i educadors. Parlant amb una de les educadores de la Llar, Tere Majén, treim les següents idees: s'ha de tractar al nin de manera que mantengui una relació emocional equilibrada, que el nin estigui segur a l'escoleta. Per aconseguir aquesta seguretat, no impedeixen qualsevol activitat que surti del mateix nin, si no que li deixen completa llibertat, i així l'infant agafa gust per allò que fa. Però primer s'ha de produir un procés d'adaptació i d'integració.

Quant als menjars a partir dels 11 mesos comencen a menjar a la taula. Se'ls hi posen trocets d'aliments perquè puguin collir-los. Se'ls deixa utilitzar la cullera encara que peguin a damunt el plat i esquitin, perquè han de collir confiança en el maneig d'aquesta eina. Se l'ha de deixar collir el menjar amb les mans i que el paupin ben paupat, com si fos fang. Tot això fa madurar el seu tacte. Se'ls hi ha de posar límits de conducta, però pocs, per tal que adquirisquin seguretat amb les normes de conducta.

Molt important és l'adquisició de la seva pròpia autonomia, ja des del període de lactància, que tenguin uns hàbits adquirits.

Els sentiments del nin passen per diferents etapes, a on predomina sempre el desig d'afectivitat.

En aquesta caseta similar a ca seva els nins coneixen els espais i es mouen amb gran llibertat. Poden anar a visitar a la cuinera, o a l'educadora de l'any anterior, parlar amb el lleter, anar a comprar amb la cuinera,...

Es realitzen sortides amb quasi tots els infants perquè es vagin relacionant amb el món exterior. Els més petits van fins als parcs veïns i els majors van més enfora. Cada dilluns duen un paperet dels pares explicant el que han fet durant el cap de setmana, lo qual dona lloc a moltes possibilitats de conversació. S'observa molt la natura.

Mantenen un estret contacte amb els pares a base de molt freqüents reunions a les cases dels nins, i a les escoles.

L'adaptació es realitza entre els pares i els educadors. Els grups de 0 a 3 mesos entren dos per setmana, que és el període necessari perquè es puguin adaptar. Se deixa que els primers 3 o 4 dies siguin els pares els qui actuïn i els educadors observen. Durant el primer mes se fa una adaptació molt lenta. Els primers dies només estan dues o tres hores diàries.

Pels que entren de 8 a 12 mesos els pares lis duen qualche jugueta preferida i els primers dies no queden a dinar fins que no estan segurs del nou ambient.

Els mes petites dormen dins la seva pròpia senalla, i si no hi dormen a ca seva els pares hi duen sa roba del bres.

Cada dia se'ls hi dona als pares un informe individual sobre les activitats que han realitzat especificant el comportament que han tengut. Pels de un any en envant se'ls fa una gràfica que cada pare pot llegir cada dia. Paral·lelament se fa un diari de classe i amb tot el material se fan dues vegades a l'any un informe final amb els resultats de totes les observacions anotades.

Els educadors contenen amb un reciclatge periòdic, en forma de cursos, seminaris, trobades, i intercanvis, organitzats en sa majoria per Rosa Sensat. Per a temes organitzatius i pedagògics les educadores se reuneixen un pic per setmana.

A les Escoles Bressol s'han integrat nins autistes, nins amb síndrome de Down, paralítics cerebrals, cecs, sords. Per aquests casos es mantenen estretes relacions amb els sicòlegs, familiars i s'estudia si el nin ha de fer tot l'horari o part, per tal de dedicar la resta a recuperació física.

Entre les normes que posen en coneixement als pares estan les elaborades per el Comité de Guarderies de la Societat Catalana de Pediatria, referents als períodes de baixa per els infants que passen l'escarlatina, paperes, hepatitis, poliomielitis, pois, rubeols, cucurutxa, tuberculosi, pigota borda, rosa. A davant segons quins símptomes l'Escola se reserva el dret d'exigir certificats mèdics dels nins afectats.

Sabieu Què...

Sabieu que el Greenpeace ja és a Espanya? Sí, ja és al nostre país des d'aquesta tardor passada. Així entrem dins els moviments ecologistes internacionals.

Greenpeace, o Pau Verda en mallorquí, és una organització que té sucursals a països que, pel seu ordre de creació, són aquests: Canadà, Estats Units, Anglaterra, França, Holanda, Nova Zelanda, Austràlia, Alemanya Federal, Dinamarca, Suècia, Àustria, Bèlgica i Espanya. Cada una d'aquestes organitzacions nacionals té un representant al Consell Internacional Greenpeace que és l'òrgan suprem que marca les directrius generals a seguir. Totes elles tenen un nucli d'activistes i un exèrcit de simpatitzants, que formen un total d'un milió d'afiliats que són els que amb les seves aportacions anuals financien l'organització Greenpeace.

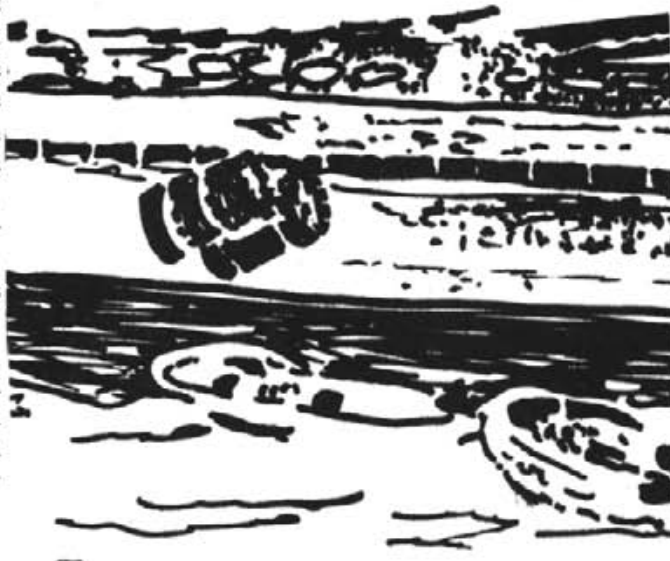
Greenpeace començà a actuar a Espanya l'any 1.978, amb el boicot a la captura de balenes de les costes galegues per las indústria galega Massó; i és molt interessant saber com impedié coses d'aquest tipus: els ecologistes-pacifistes del Greenpeace posen en perill la seva vida per poder salvar la vida d'altres, en aquesta ocasió ho feren davallant del seu vaixell, "El guerrer de l'arc de Sant Martí", amb una Zodiak i posant-se entre el balener i la balena a tir dels arpons, i tot poer salvar la vida, i prevenir l'extinció, d'aquests grans mamífers que, fa poc temps, podíem trobar fàcilment per les aigües de l'Atlàntic.

I no tan sols fan aquest tipus de lluita. També van en contra del vertit nuclear a les aigües... Ells són els que un dia varen boicotejar les Primeres proves nuclears dels nordamericans a Alaska, aconseguint que el Govern dels Estats Units aturàs aquests experiments, de la mateixa manera, aturaren experiments nuclears francesos en superfície, interceptat vaixells baleners russos i islandesos,...

El juny de 1.980 tornaven a Espanya amb el vaixell "Rainbow Warrior" essent apresats, aquesta vegada, per la marina espanyola al Ferrol, d'on varen fugir al cap d'uns mesos.

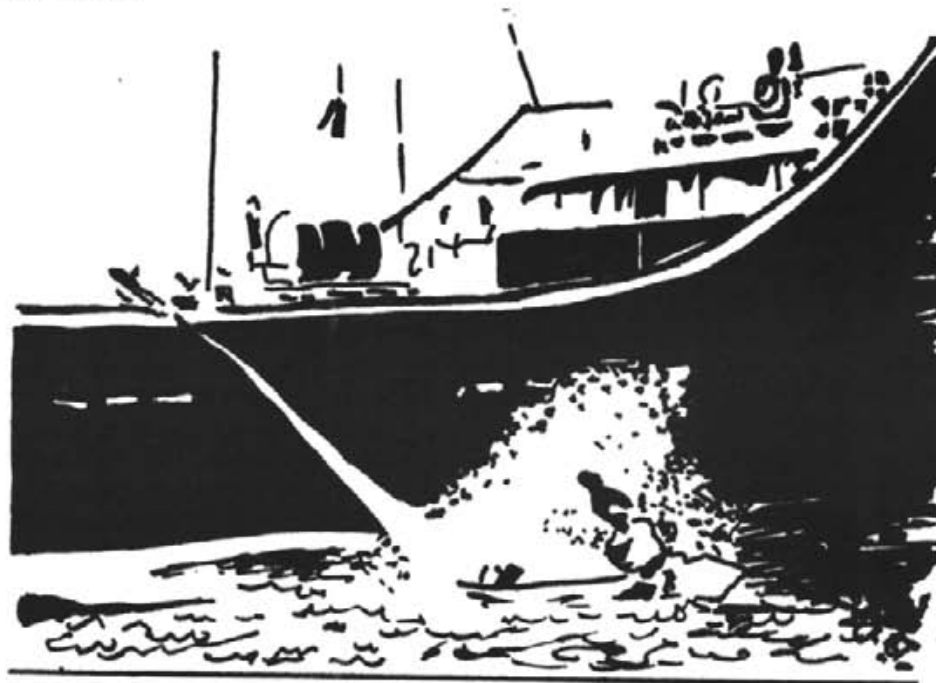
La campanya en defensa de les balenes acabava l'any 1.982, quan el Parlament espanyol votava a favor de la moratòria de la caça d'aquests animals a partir de 1.985.

En juliol de 1.981, el "Sirius", un altre vaixell de la secció holandesa de Greenpeace, arribava a les aigües espanyoles, en aquesta ocasió per a defensar els pescadors galegs dels residus radiactius que els anglesos, belgues i suïssos tiraven a les seves costes. Aquestes accions seves, acompanyades de l'adhesió del Govern, varen fer que en 1.983 aquests països no anassin a la fosa atlàntica a tirar els seus residus radiactius.

I així acaba la història que encara continua, d'aquesta gent que ha fet moltíssimes accions d'aquest tipus per lluitar contra qualsevol atentat ecològic.

Roselles i Maduixes

D'aquesta calvianera que avui vos parlaré en podem dir que ha estat embai-xadora del bon nom de Calvià per terres estrangeres, i que no només hi dedicà la jovintut, hi deixà el seu patrimoni, sinó que també el seu home hi va morir l'any cinquanta-sis. Em referesc a Madó Margalida des Forn, si padrina, encara no vos he demanat permís per publicar aquest retall de la vostra vivència, esper que no tan sols no vos sàpiga greu, sino que vos agradi.

Pels qui li heu perdut la seva pista vos diré que es troba bé, no surt massa, no de bades té vuitanta-cinc anys, però encara fa un peücs de menut, a raó de dos parells diaris.

El seu home, el Sen Tomeu Ravasco, va esser una persona emprenedora, i sensa por a res, quan una cosa no li sortia com havia pensat, no es desanimava i sempre en treia el cap per una altra banda. Ara bé, més d'una vegada el varen sentir comentar en el Sen Tomeu, que sino fos estat per la seva dona, no hagués corregut lo que va córrer. Així que si bé la xerrada es refereix a Madó Margalida, em referiré també al Sen Tomeu, ja que a on era un hi era l'altre.

He dit més amut que és una calvianera, però la seva partida de neixement ens diu que va venir al mon a Ciutat, al barri de Sta. Creu per mes senyes, on el seu pare hi tenia un forn. La va surar una cabra, així com ho llegiu, una cabra li va fer de dida. Quan de recient nascuda, plorava, la cabra pujava cap on era ella i s'hi aixencava davant.

En el forn vell de Calvià hi va fer moltes enseimades (ara el forn és una papereria). Diuen que no li deixaren l'ofici a ella perquè era famella. Però les coques, pastissos i demés fruits de la cuina les hi dona una firma especial.

Es va casar ben joveneta, i feren el viatge de nuvis a Lluç. Als nou mesos va venir en Joan. Com la cosa de feina

no estava massa bé el Sen Tomeu, va provar sort a França i a l'Havana, allà a fer feina de lo que fos, camarer, picapedrer, cuiner. I els vespres aprofitant el repòs, estudiava, ja que no ho havia pogut fer de més jove. Aquí, em vull aturar una mica i vos vull donar la meua opinió del S'en Tomeu, que com vos podeu suposar l'he formada de lo que he sentit comentar als que el cone-gueren, i d'altres que he pogut comprovar personalment: era una persona molt preo-cupada per la cultura, ja que com he dit abans, sense tenir estudis, va fer l'esforç per aprendre, i he vist infinitat d'obres, llibres, que foren seus, ja que la lectura era un entreteniment per ell, lo mateix que la música; hi ha algunes cançons escrites i compostes per ell. Fins i tot crec haver sentit comentar que escriví algun article per un setmanari de Ciutat. En fi, el seu progressisme era evident.

Bé, seguint el relat, Madó Margalida tengué a Na Maria, mentre el S'en Tomeu era a França, i li envià un telegrama que diven va esser s'alegria més grossa de sa seva vida.

En tornar de França, es posà de soci a la teulera de Peguera, on hi feien, a més de teules, bovedilles i elements de construcció.

Com que això no li va anar com pensava, mitjançant un amic, En Fons, se'n va anar al Marroc.

Abans d'atravessar la mar, uns apunts de Madó Margalida: per aquell temps no hi havia quasi bicicletes, idò son pare en va fer dur una de França que degué causar més d'un xerrim ja que fou la primera dona del poble que hi va pujar damunt, com si d'un mascle es tractàs.

Al Marroc monten una altra teulera que tampoc va anar com s'havia pensat, ia pesar de que Madó Margalida feia verdura a un hortet llogat, no varen poder afrontar molt i se'n anaren a

a Rabat, dins la zona francesa, on el S'en Tomeu va fer d'encarregat d'un grapat de moros que feien obra pública, canalitzant les aigües cap ala capital.

"Any 1.948 tornant del Marroc".

Al poc tornen a Calvià, i amb el S'en Macià Forester posen el cinema de dalt, com a nota curiosa, quan anaven a començar la projecció de la pel·lícula es feia una senya amb el llum perquè el qui arribàs justet es donàs una mica més de pressa. Al poc d'haver montat el cinema, a La Societat s'acabà el teatre i es posa en funcionament un altre cinema, que recollia la gent més d'esquerres, i es donà la contradicció que el S'en Tomeu, essent una persona més progressista regentava un cinema més conservador. Com a conseqüència d'això, una nit li tiraren pedres a la finestra. Per l'ambient que s'estava creant, decideixen partir de bell nou cap el Marroc i que sigui lo que Déu vulgui. Però en Joan, el fill, queda a Calvià per acabar el segon de batxi-

ller, amb tanta mala sort que esclata la guerra civil, i no pogueren saber noves del fill fins passats uns dies, tot d'una que pot parteix cap al Marroc i ho fa amb un vaixell italià.

Allà compren un hort, hi sembren tarongers i el mateix vespre els hi prenen, sense perdre les ganes, i amb feina i més feina, els tarongers comen-

cen a donar els fruits, "eren taronges com a molons" han dit. "En Tomeu, es net, s'hi penjava amb les dues mans i hi feia voltes fins que es rebassava i queia de cula a terra". Les coses tomben cap a bé i poden comprar un segon i un tercer hort, el volum de la recollida és de tones, ja no xerram d'alguns sacs. Madó Margalida ven verdura al mercat. I per no esse menys, en Francesc ve al món quan la mare té 42 anys.

Però la cosa era massa maca, i una altra vegada el destí els girà l'esquena, i coincidint amb l'arribada al poder d'En Mohamet 5è. (el pare de Hassan II) comencen a cometre abusos en contra de la població no autòctona i els seus bens. Tot això fa que el S'en Tomeu deixi el món, i que Madó Margalida es trobi amb la desagradable tasca d'haver de fer les maletes i, amb el temps, tornar a Mallorca amb les mans damunt el cap. Això era l'any 1.964, se'n ve a viure al carrer Can Ros primer i al carrer Major després.

Idò qui ho diria que darrera aquesta humanitat hi hagi un rosari de dificultats i mals glops, però també de bons records i d'aventura.

I per avui res més. Una besada molt forta.

"Madó Margalida des forn".

Joan Rubio

COSAS DE CAPDELLA

ES RACÓ

Así es como llaman al pequeño y deshabitado Caserio que Capdellà tiene en la parte norte, más o menos a tres kilómetros de distancia.

Para ir a él, hay que tomar la carretera de Galilea que junto a la Iglesia tiene la partida. Andar o viajar por ella no sólo supondrá hacer camino, sino, al mismo tiempo, disfrutar de un ambiente tranquilo, agradable y perfumado. Lo que hace que esto sea posible, es un conjunto de florecillas silvestres y otras plantas olorosas que crecen junto a ella y continuamente emanan su fina esencia. El almendro florece también por allí, y el algarrobo junto a la pomposa higuera de tronco plateado y hojas grandes en forma de abanico, maduran sus frutos.

El paisaje es delicioso, variado y generoso. Pone cuanto tiene de bello delante nuestra mirada para que, al contemplarlo, nos sintamos felices. Como hay quietud, no se oye ruido y el aire es puro, podemos respirar hondo mientras escuchamos el piar de los pájaros y el zumbido de las abejas.

Cuando se llega a la altura de Son Claret, si miramos a la derecha podremos ver algunas de las casas del Caserio. Son nueve en total. Había diez, pero unahace muchos años que está derruida. Más adelante, mirando en la misma dirección veremos una curva que, al tomarla, nos situará a corta distancia del área donde está ubicado Es Racó. Este terreno tiene una extensión de unas veintitres cuarteradas y pertenecía al predio de Ses Algorfes.

Lo que no sabemos es el porqué de esta segregación y la fecha en que ocurrió. Tampoco sabemos si fue una parcelación o una herencia repartida entre varios herederos. Lo que sí sabemos es que, al ser dividida, fue muy bien

planificada. Como su configuración es bastante cuadrangular, ayudó esta circunstancia a que, trazando un camino de norte a sur, quedara la finca dividida en dos partes, partes que luego aumentarían al establecer unos lindes de este a oeste (algunos siguen intactos) según habían pensado y previsto los interesados.

Es Racó: Tiene dos cosas importantes en común. Su historia y su incomparable situación. A esta historia la componen dos hechos muy significativos y extremadamente diferentes. Uno es progresista, constructivo, edificante. El otro es decadente, anémico, negativo.

Hablaremos del primero. Construir una casa, una vivienda, ha representado para el hombre hacer siempre un gran esfuerzo. Cuando empezaron a levantarse las primeras casas en el Caserio, el esfuerzo tenía que ser mucho mayor. El camión de entonces para transportar los materiales, era el lomo de una burra y la carretilla la espalda de los obreros que trabajaban en ella. Era importante la ayuda que, de un modo fraternal y desinteresado, venían prestando familiares, vecinos y amigos.

La arquitectura de estas moradas es sencilla, homogénea, estpética. Su construcción de piedra las caracteriza, las hace invulnerables y las perpetua. Tienen uno o dos vertientes. Eran de una sola planta y carecían por completo de ventanas. Sólo un portal en cada vertiente por el cual entran la luz y el aire y se accede a ellas. Otro

portal intermedio permite y facilita el poder recorrer todas las habitaciones.

Ekl que varias de estas viviendas tengan piso, ya con ventanas, es debido a la falta de espacio que tenían aquellas gentes y al sacrificio que tuvieron que hacer para levantarlo. Un caso insólito en una de ellas es que todas las tejas que componen el alero tienen un dibujo pintado de rojo, cada una diferente. Se dice que estos dibujos los hacía cada cual a su gusto al llegar a la obra los que venían de la "teulera" con un manojo en el hombro. Se dice también que es de origen árabe. En Capdel·lá (Ca s'Estel) hay una que las tiene iguales. Se la considera de las más viejas del pueblo.

La ilusión y el empeño que aquellas laboriosas personas habían puesto en construirse un hogar, no hicieron más que empezar cuando terminaban. Otra tarea, más o menos dura e importante, les estaba esperando. Roturar el campo! Necesitaban pan. Tenían que sembrar trigo si querían sobrevivir. Romper la costra de aquel suelo árido y crudo para que la semilla pudiera empaparse de tierra removida, germinar bien y poder segar abundantes mieses. El aceite, otro elemento indispensable para la nutrición, no fue difícil de conseguir. Mucho tiempo hacía que se cultivaba, por aquellos lugares, la arcaica olivera. La encina, la más corpulenta de todos, arcaica también, abundaba. Su fruto, la bellota, alimento apetecido por el ganado, lo aprovechaban a tope.

Creo que el espíritu de superación que llevaban dentro aquellas pacíficas criaturas, les proporcionaba estímulo suficiente para que nunca se sintieran tristes ni malhumoradas, aunque tuvieran que desenvolverse dentro de un marco tan estrecho y falto de medios. Creo también que la independencia y la libertad de que gozaron, les proporcionó bastantes alegrías. Felices lo fueron siempre. En el calor de la familia y la sonrisa de los niños estaba esta felicidad.

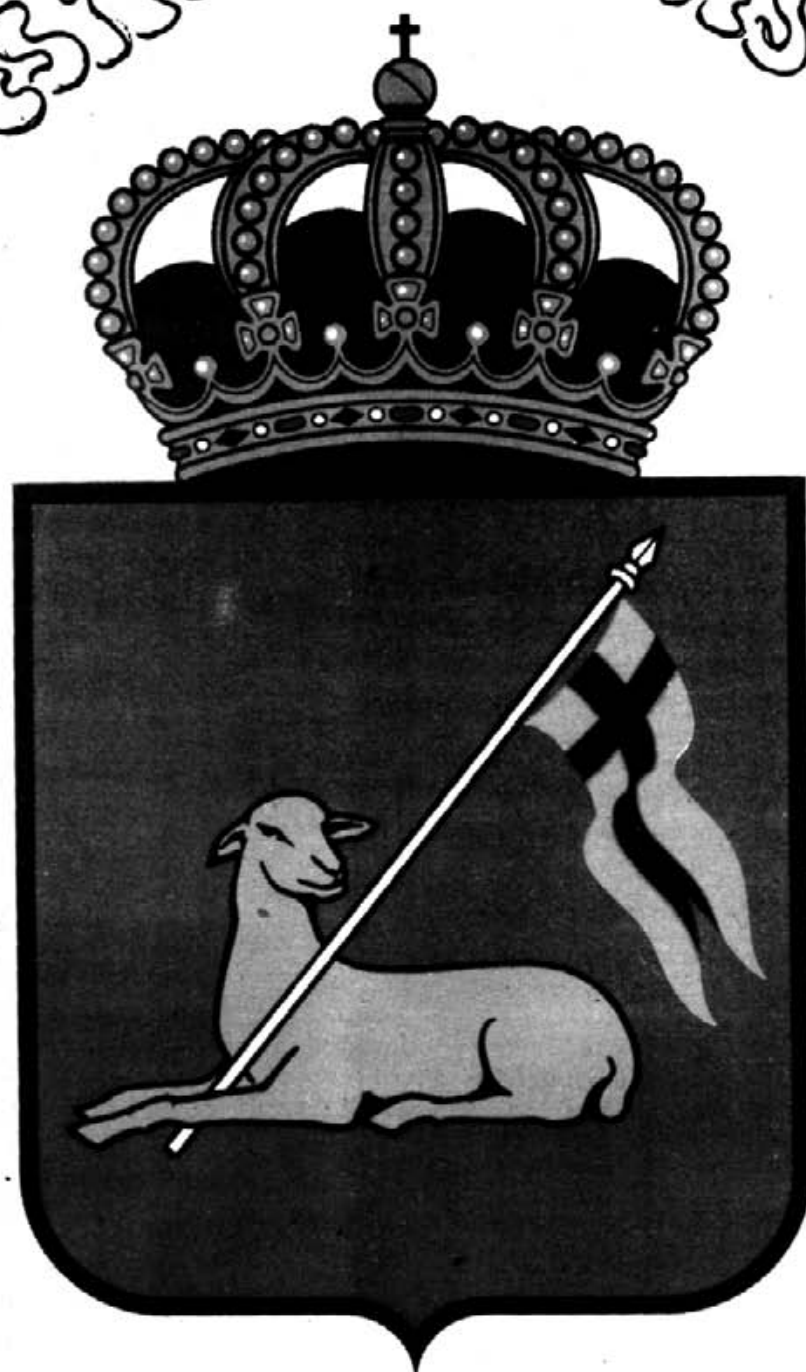
Un día, Es Racó amaneció satisfecho y protegido. Se había superado! Había prosperado y progresado! Los vecinos tenían casa, chimenea, horno para cocer pan, cisterna que llenaban de los manantiales de Son Martí, con un surco que, campo a través, abrían para tal fin. Abrigo para los animales, huertecito donde sembraban algunas verduras, plantas medicinales, bulbos de azafrán y algunas flores. Siempre encontraban un rincón soleado y abrigado del norte para instalar unas cuantas colmenas para que la miel y la cera no faltaran en el hogar.

Que fueron buenos agricultores lo prueba la combinación de estos alineados y artesanales bancales que construyeron para que, al ser más nivelado el terreno, creciera mejor el sembrado y la erosión que producen las lluvias estuviera más contenida. Otros ejemplos son tres eras que se conservan en buen estado, en diferentes propiedades, que levantaron para la trilla.

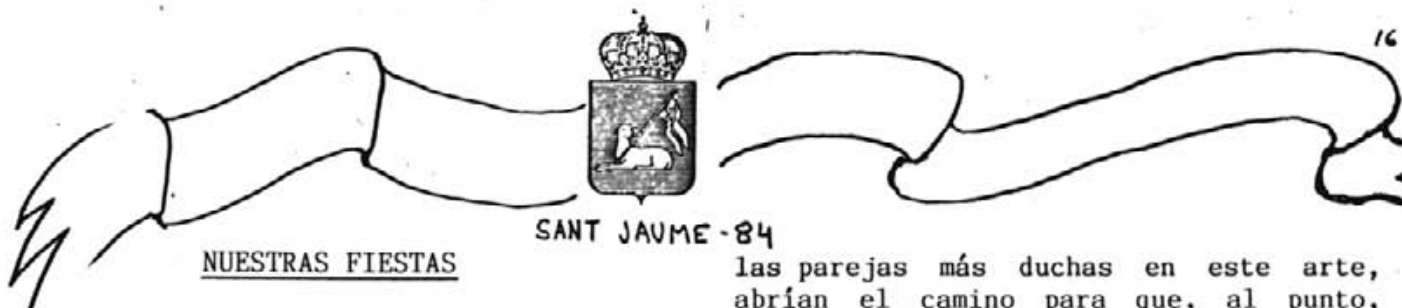
Conseguir todo esto no es obra de una generación, es de varias. Como de varias fue mantenerlo, cuidarlo y sostenerlo. Hasta que el destino, que es el que siempre marca y decide la buena o mala suerte de las personas, se interpuso en el recto camino de esta buena y larga empresa, paralizándola, haciendo que los hijos, al ser mayores o casarse, se fuesen a vivir al pueblo o a otro lugar en busca de una vida mejor. Al quedar los viejos solos y verse imposibilitados e impedidos para hacer cualquier trabajo, decidieron seguir a los demás y marcharse al pueblo con ellos. Así es que un buen día de verano del año mil novecientos doce, las tres familias que residían en el lugar, tristes y pensativas, cerraron las puertas de sus casas, aquellas casas que hicieron sus padres, en que nacieron ellos y sus hijos y en que pasaron toda su vida.

Julián Vicens

15
SANT JAYME

SANT JAYME-84

SANT JAUME - 84

NUESTRAS FIESTAS

En el libro de la vida, vuelvo atrás varias páginas y veo a un niño serio, mirando a su pueblo.

Hacía mucha calor, las calles llenas de polvo, marcadas por dos surcos paralelos como las vías del tren. Entrada la noche, por la calle Mayor subían carros con cestos de mimbre llenos de tomates y albaricoques; hombres en bicicleta zigzagueaban cansados, otros, más tarde, se acercaban a pie, con el cesto del almuerzo al hombro. Se había acabado la faena y todos regresaban a casa, para lavarse y volver al café. Empezaban las fiestas.

La calle Mayor quedaba engalanada de papel multicolor. La brisa lo hacía vibrar y salía un rumor de cañaveral refrescante y apacible. Los hombres ya endomingados contemplaban desde la terraza de un café cómo los tenderetes de golosinas y juguetes eran descargados y empezaban a buscar el sitio mejor.

La Plaza Mayor era una fiesta. Alrededor de la pista de baile los postes y soportales forrados de mirto y todo el recinto cubierto de adornos y papelititos. Las guirnaldas guardaban a aquellas bombillas que iluminaban la pista. El escenario enmarcado de cañas y palmas.

Por la noche los cohetes anunciaban el comienzo de las fiestas.

Los músicos vestían trajes elegantes, camisas exóticas, con un aire tropical. La música era la de siempre, pasodobles, valsos, algún tango, el foxtrot y el bolero.

El Baile.

En el primer baile, por timidez, nadie salía a bailar, más poco a poco,

las parejas más duchas en este arte, abrían el camino para que, al punto, la pista quedara a rebosar. Cuando se tocaba una pieza muy popular, el hacinamiento era absoluto. Se podían ver a esas adolescentes, a las que la vida había puesto en el punto álgido de su belleza. Cada año aparecían y entraban en el mundo de lamagía, pequeños grupos de adolescentes, para convertirse en mujeres espléndidas. Este año se podían ver inmediatamente. ¿Y esas parejas a las que el amor había enredado? Era fácil adivinar cuáles eran. Siempre he creído que una mujer enamorada, es aún más bella. Se hacían notar, también, por su rubor, por su mirada sorprendida y limpia, por la forma de enlazar sus manos. Debía ser el primer amor. Por otra parte, otras parejas eternizaban su noviazgo y ya todo era más rutinario, su mirada, su manera de darse la mano. Y cada año aparecían más ausentes, lejanas.

La orquesta anunciaba el "bolero" de moda. Todos los galanes pugnaban por conseguir el sí de su amada y quizás, sellar un casamiento. Cuántos amores habrán nacido con un bolero! Y cuántos amores habrán muerto por aquel bolero!

Presentes y observadoras, las madres oteaban la fiesta. La tan injustamente vilipendiada suegra. ¿O no?

- Se oía un grito.
- A ver quién bailará la última!

El día de San Jaime se abría a las Fiestas con la misa mayor. A veces un renombrado predicador de Ciutat, venía a impresionarnos con su sabiduría y su retórica. Si el sermón era largoy el orador había sido capaz de enronquecer cual si estuviese enfadado, se decía que era un buen sermón. A mí lo que más me gustaba era la misa cantada con aquel canto gregoriano, muy bello, ahora que lo pienso.

por la tarde, las carreras pedestres. Era el no va más de las fiestas. Existía una verdadera pasión por las carreras. Se vivían intensamente, y he oído decir que, antaño, aún eran más competitivas y apasionadas. Se competía con corredores de otros pueblos. Siempre se dejaba una "joia" para losdel pueblo.

En algunas fiestas, se alternabasn con las carreras ciclistas. Esto ocurría, normalmente, cuando tenían algún corredor aficionado del pueblo.

Recordando aquello, ahora, entreveo queaquellas fiestas eran muy populares. Todo el mundo participaba. Eran un baño de igualdad ante la vida, ante la felicidad. Aunque fueran años de postguerra, esos días, se comía bien, y las tremendas desigualdades sociales, al menos por unos días, quedaban un tanto difuminadas. Existía una alegría de vivir en todas las gentes.

Más adelante vino el boom turístico, trastocando costumbres, hábitos y lanzándolos a un modo de producir distintos. Se nos introdujo en estos sistemas de vida consumistas y cada vez más americanizados, lo que se llama el "american way of life". Las Fiestas en esta primera época fueron rimbombantes, como de nuevo rico. Grandes atracciones, grandes orquestas... Y nos gustaba. Había exceso y desmesura.

Aquello pasó y cada vez hemos ido a la busca de esetiempo perdido -parodiando al francés- a la busca de nuestras tradiciones y en parte lo hemos conseguido; se ha roto con la filosofía de unas fiestas. Y he aquí el problema. No podemos caer en la dulzona trampa del falso tipismo. Debemos plantearnos muy bien lo que son nuestras costumbres y los que son nuestras tradiciones. Y luego seguir la dinámica del momento actual.

Los sistemas de producción del pasado, dedicados íntegramente a la agricultura, permitían durante San Jaime, por haber finalizado un parte de las labores propias del campo, permitían unos días de solaz y fiesta.

Hoy nos encontramos que precisamente, por este sistema de producción de servicios turísticos, en su mayoría, estamos de lleno en la plena producción. Y esto es importante y hay que contar con elloa la hora de programar los festejos. Hay que tener en cuenta las horas del trabajo con fiestas participativas. Otras notas habrá que tener en cuenta y son las relativas a la saturación del hombre actual, a la apatía por las relaciones humanas. La televisión, con sus múltiples programas de espectáculos, y esas zonas turísticas repletas de discotecas y night clubs, han hecho que hasta la gente moza, haya perdido todo interés y toda ilusión por una fiesta de pueblo. Hay un cierto hastío.

Falta ilusión en la mayoría de nosotros. Y habrá que hacer algo.

Aquella alegría de vivir, aquella fiesta que todos llevaban dentro, ha ido desapareciendo.

Yo no sé si voy a estar acertado en lo que voy a decir; pero no me quiero sustraer a la tentación de intentar

aportar buenas o malas ideas para el futuro de la fiesta, una vez hecha una breve descripción del ayer.

Entiendo que ya que la economía actual nos ha condicionado tanto, debemos intentar reaccionar para seguir conservando lo mejor de nuestro pasado y el mejor de los futuros. Las Fiestas deben ser para todos queridas y sentidas.

Y enlazando con la tradición, me atrevo a decir que deben ser los jóvenes de este pueblo los que se enfrenten con la responsabilidad de organizar las Fiestas. Siempre, claro está, con los asesoramientos y apoyo que correspondan a nuestra "Casa de la Vila". El joven calvianer debería coger el testigo dejado por sus mayores, y aceptar como un deber, como un hacer la "mili", el dar una vez en la vida algo por su pueblo. Lo hicieron sus abuelos, lo han hecho nuestros padres y lo hemos hecho nosotros. Es la edad del desprendimiento, del no egoísmo, de hacer algo a cambio de nada. De hacer algo para su pueblo.'

Ya sé que hay muchas personas que, aún no siendo mozas, siguen, pese a sus años, a su poco tiempo, dando parte de éste, a la colectividad; pero aún así, creo necesario que la gente joven se habitue a realizar algo para Calvià. Y llegado a este punto, no querría dejar de apuntar otra nota la cual creo muy importante y que tiene relación con lo dicho anteriormente:

Tuve, el otro día, la oportunidad de acompañar a un niño a jugar un partido de fútbol a una barriada de Palma, que estaba en fiestas. La verdad sea dicha, si fui, fue porque mi hijo me lo pidió. Pero bien, el caso es que me sirvió para aprender una lección. Se trataba de un torneo de barriadas palmesanas. Pero, no de barriadas de clase alta, sino, por el contrario de gentes más

bien humildes. Lo primero que vi, fue lo bien vestidos que iban los niños, todos disponían de unos equipos completísimos. La verdad es que me avergoncé un poco al ver los nuestros que venían de uno de los pueblos de más progreso de España, con una vestimenta descolorida, de distintos tonos. Pero no voy a gritar lo típico, el Ayuntamiento más rico de Europa, etc. No. No lo voy a hacer porque no es éste el caso para compararnos con aquella barriada. Aquella gente había vestido asus jóvenes futbolistas, no había sido el Ayuntamiento de Palma ni nada parecido. Tal vez sea el momento de empezar a preguntarnos si, acaso, nosotros no podemos dar también, un poco más de nosotros mismos, en bien de nuestro pueblo, y no esperar todo del papá Ayuntamiento. Tal vez sea aquello de "No me preguntes lo que puede hacer Calvià por ti, sino lo que tú puedes hacer por Calvià".

Si alguien entiende que el órgano político no actúa como debe, pues a esperar unos años y a juzgarles en las urnas. Pero ésta es otra cosa. Lo cierto es que esa persona que dirigía a esos niños calvianenses, estaba dando lo mejor de sí, para nuestros hijos, a cambio de casi nada. Y a lo mejor un día esos niños serán jóvenes sanos y robustos y no seguirán una senda equivocada por ese placer del deporte.

No lo podemos esperar todo de los poderes públicos. Y aunque la mayoría de nosotros, entre los que me sitúo a la cabeza, no disponen de mucho tiempo, al menos, debemos tener la hombría de reconocer a toda esa gente que trabaja en uno y otro campo, para los demás, y a cambio de nada.

Debemos ser generosos y reconocer y apoyar a esa gente, porque a fin de cuentas mientras exista una sola de esas personas, habrá ilusión, y habrá un poco de esperanza para este difícil,

SANT JAUME -84

Maldito y querido pueblo nuestro. Y habrá fiestas, fiestas para todos, y aprovecho para pedir que durante nuestras fiestas de San Jaime se instituyan unos premios, algo simbólico, unos premios a los mejores calvianers del año. Esa gente que se ha destacado de algún modo. En el campo del deporte, de las artes, de la literatura, etc. Para reconocer su trabajo, para honrarles porque es de bien nacidos el hacerlo.

Hacer, en definitiva, de esos días de fiesta, una feria de nuevos encuentros, de contactar viejas amistades, de comunicarnos más, de dialogar. Porque, es tremendamente ilustrativo que conozcamos más a los populares de Prado del Rey, que a nuestro vecino del final de la calle. Esa falta de comunicación, debería tratarse. Y esos días podrían ser el comienzo de un diálogo interrumpido, que enriqueciera nuestras vidas.

No sé si habré sido capaz de transmitir todo lo que siento al escribir todo esto de un tirón, sin tomar aliento, pero es lo que pienso. Y creo que mientras existan esas personas desprendidas, pocas o muchas, habrá esperanza, para este difícil y querido pueblo nuestro.

Y un día, a lo mejor dentro de muchos años, un niño serio mirando a su pueblo volverá atrás unas páginas de su vida, para vernos a todos nosotros, con dulce nostalgia y orgulloso de su pueblo.

Antoni Pallicer.

Teléfonos de URGENCIAS

Guardia Civil Palma Nova	68 06 45
» » Paguera	68 68 46
» » Andraitx	67 10 22
	67 12 92
G.E.S.A. - Palma	27 20 00
	27 40 00
G.E.S.A. - Andraitx	67 10 70
Centro Médico Magalluf	68 05 83
» » Palma Nova	68 11 86
» » Paguera	68 67 88
» » Sta. Ponsa.	68 15 18
» » Son Matias.	22 22 22
Policia	67 02 74
Bomberos	67 02 74
	67 00 00
Ayuntamiento	67 00 02
	67 00 19

Juzgado	67 01 22
Juzgado Instrucción	22 17 48
Policia Nacional	28 04 00
Subsector G. Civil Tráfico	29 25 69
Radio Taxi	68 09 70
RADIO GRUA	68 09 70
Aeropuerto	26 26 00

JOAN SALVA

construccions

calvià

SI NECESITA UN
BUEN SERVICIO
DE GRUA
LLAME A:

RADIO GRUA
CALVIA

68 09 70

SERVICIO PERMANENTE
CALVIA (Mallorca)

Tels. 67 04 63 - 69 08 28

PROGRAMA DE FESTES

PROGRAMA DE FESTES

SANT JAUME-84

Dia 21

10 h.- Concentració dels nins davant S' Ajuntament. Xeremiers, disfresses, penjada de murals, passacarrers.

18 h.- Passacarrers de la Banda de Música cap al Camp de Futbol.

18' 30 h.- Presentació del C.D. Calvià amb un partidet..

20 h.- Inauguració exposició Sa Nostra.

20 h.- Concert de la Banda de Música davant Ca'n Garrit.

22' 30 h.- Salutació del Batle. II Gran Nit Rock amb l'actuació dels grups: Acero, Harmònica Coixa i Taxi.

Dia 22

10 h.- Passacarrers, volada d'estels al Camp de Futbol.

11 h.- Cursa de Bicicletes.

19 h.- Gran Partit de Futbito a l'Església entre: Veïnats i els Polítics.

22' 30 h.- Verbena amb l'actuació de: Bonet de Sant Pere, Lucio Barbosa i l'espectacular show d'En Vangel Macedonia.

Dia 23

10 h.- Passacarrers i concurs de coneixements i habilitat per equips de gent de 7 a 16 anys a la plaça de l'Ajuntament.

18 h.- Davant l' Ajuntament. Gran Ginkama Infantil per nins més petits de 16 anys.

22' 30 h.- Teatre. La companya AGARA representarà "Jo seré el seu gendre".

Dia 24

10 h.- Passacarrers i pintura amb els nins a la Plaça Nova.

16 h.- Al Camp Mofarés, partit de futbol entre la Policia Municipal i la Guardia Civil.

18 h.- Iiona. Gran Prova de Regularitat per a Velomotors i Motos fins a 75 cc. Dues voltes al circuit programat. Només 40 participants.

19 h.- Teresetes. S'Estornell.

22' 30 h.- Gran Verbena amb els grups: Brios, Ebano i Pamperos.

Dia 25

10 h.- Circuit de Ses Quarterades: Cursa de Motocros puntuable pel Campionat de Balears.

11 h.- Missa solemne, seguida de l'actuació de la Coral "Brotet de Romaní" cedida per Sa Nostra.

16 h.- II Gran Rallye Fantasma. Concentració dels cotxes i els participants darrera l'església.

20 h.- Actuació del Grup Cucorba a la Plaça amb l'obra "El corsari de l'Illa dels Conills".

22' 30 h.- III Festa de Ball de Bot a Calvià. Actuació dels grups: Aliorna i Música Nostra.

Hi haurà Concurs de Ball de Bot per a tothom que hi vulgui participar.

Dia 26

10 h.- A sa Guixeria des Coll des Cucons: Gran Tirada al Plat amb trofeus.

10 h.- Concentració dels nins a Sa Plaça per a realitzar una excursió infantil amb autocar.

17 h.- Costellada tradicional entre els Fadrins i els Casats al Camp de Moferés.

19' 30 h.- Actuació del Grup D'Animació Bulla amb balls i cançons de tot el món.

22' 30 h.- Gran Nit Rumbera amb els grups: Altamira-3, Rumba Viva.

Torrada i sangria per a tothom.

Durant el vespres s'entregaran tots els trofeus.

Al final es farà el comiat amb una Gran Traca.

Anau vius perquè en qualsevol moment de les Festes pot botar la sorpresa!!!

Inscripció del Rallye Fantasma i dels velomotors i motos fins a 75 cc. fins a dia 22 a S'Ajuntament.

Motocros: Inscripció a Talleres Cipriano.

Els Trofeus estaran exposats a Elèctrica Bauçà de Calvià.

SA REVISTA VEÏNATS DESITJA A TOTS ELS CALVIANERS I A TOTES AQUELLES PERSONES QUE ENS VISITIN, UNES BONES FESTES DE SANT JAUME AMB SALUT I ALEGRIA.

Como ya hicimos el año pasado, entrevistamos al Presidente de la Comisión de Fiestas, Jordi Blàzquez, Regidor de Cultura de l'Ajuntament.

V.- ¿Cuál es el presupuesto para estas Fiestas?

J.- La aportación municipal es de 1.965.000 ₧. Así, todos los actos serán gratuitos y se harán en la Plaza del Ayuntamiento.

V.- ¿Cuáles son los actos más importantes?

J.- Hemos procurado hacer estas Fiestas de forma que gusten a todos los públicos. Tenemos la II Nit Rock, para los más jóvenes, quizás no de tanta calidad como la del año pasado, pero una serie de circunstancias lo han decidido así, como por ejemplo el hecho de no poder hacerla en el campo de fútbol por estar en obras, por ello durará menos que el año anterior.

Para las personas no tan jóvenes se ha programado una verberna Camp con Bonet de Sant Pere, durante la cual presentará el disco que ha hecho a Calvià.

Después ya tenemos la verberna multitudinaria, el Teatro, la torrada y muchos actos dedicados a los niños, sin olvidarnos de la parte deportiva: fútbol, motocros, ciclismo (donde por primera vez participará un chico de Calvià, "es nebot de Na Biela").

Además será el primer año en que no tengamos que alquilar sillas ni escenario ya que el Ayuntamiento ha adquirido las sillas y Es Ferrer des Poble nos hace un escenario buenísimo.

V.- ¿Qué le quieres decir al pueblo de Calvià?

J.- Deseo que participe totalmente en estas fiestas, colabores en todos los actos y que, sobre todo, las disfruten, dejen sus problemas a un lado y gocen de unos días de expansión y que nos perdonen si algún acto nos sale mal, pero todos hemos puesto lo mejor de nosotros en estas fiestas.

LES FESTES D'ARA

LES FESTES PA MOLTS ANYS

Hem volgut fer una enquesta en aquest número tan especial, dedicat a las nostres festes populars que parlàs precisament de com veuen els calvianers aquestes festes de Sant Jaume.

Per tal cosa hem anat a cercar quatre persones de diferents edats, i que d'una o altra manera han participat especialment en les organitzacions de les nostres festes populars.

El primer de tots: el Sen Joan de s'Aljub, que va ser de la comissió que organitzà les festes de Sant Jaume de l'any 1.933. Ens diu:

"S'ajuntament feia una crida convocant s'organització. Varies persones mos juntavem i presentàvem un plec i S'ajuntament llavors triava es plec que millors condicions oferia.

Ses festes constaven d'una Revetla es dissabte de Sant Jaume. A n'aquesta revetla se feia una tómbola i se sortejava ven coses. Quan acabava sa tómbola, llavors s'embutava a davant Ca'n Garrit, i es que embutava se'n duia un pollastre. S'havien de col·locar a 10 passes i tenien ses xeremies a davora perque no sentissin ses veus de sa gent quie els hi deia a on era sa ceba.

Es dia de Sant Jaume se feia un Ofici i s'horabaixa se feien corregudes de peu a's camp de Moferés. I es vespre Ball encantat.

Sa segona festa també hi havien corregudes de bicicleta i de peu i Ball encantat es vespre. Se ballaven sobretot passodobles, i després tangos, bole-ros, jotes, etc.

Per entrar a sa plaça si volies seure duies sa cadira i pagaves un tant, si no volies pagar t'havies de posar darrera s'enmurterada o estar dret.

Ses festes d'ara m'agraden molt, i trob que s'ha fet molt bé de tornar-les dur a dins es poble, perque llavonces no pareixia que hi hagués festa. Ara si un té ganes d'anar a fer un gelat hi vas i ets a dins sa festa. Quan se'n varen dur ses festes en es camp de futbol hi va haver molta de gent que ho va criticar. Ses festes sempre s'havien fet a sa plaça. A sa plaça és lo seu".

Seguidament hem parlat amb En Joan Lladó (En Joan Escolà), que fou l'organitzador d'una de les darreres festes que se varen fer a la plaça abans de que les duguessen al camp de fútbol. Això va ser devers l'any 1965. Això ens ha dit:

"En Bisquey i jo, que erem es regidors més joves varem ser elegits pe's Batle perque duguessim ses festes. Varem xerrar amb Na Berganta (Na Catalina Vicens) i li varem comanar que posàs orquestes i a cada mitja hora que hi posàs varietés, perque sa verbena fos més entretenguda. Noltros varem ser es primers que varem fer aquest tipus de verbena. Per cert hi va haver uns petits problemes, perque aquelles dones que venien a ballar se varen canviar sa roba a dins s'Ajuntament i hi va haver un funcionari que no ho sabia i hi va entrar i les va trobar en pèl i llavors aquelles dones mos varen protestar.

Lo demés, ho feia s'Ajuntament amb sa seva brigada de uns cinc homes, que empaperinaven, i feien la resta.

Aquelles festes varen agradar molt a sa gent. Ses festes duraven uns 3 o 4 dies.

Ses festes d'ara m'agraden. Van molt bé."

Seguidament hem parlat amb un home participatiu en tot el que es refereix al nostre poble, un dels responsables

de les festes del patró de Calvià: Les festes de Sant Joan. El nostre entrevistat, en ocasions sumament crític amb tot el que de positiu puguem tenir les crítiques, és en Francisco Oliver, en Xesc Serra. Ens ha dit:

"Jo sempre serc sa participació des poble, per tant, a dins aquesta línia s'encert més gros de tots, per jo, es haver retornat sa Festa a Sa Plaça. Heu de contar que es vellets, per exemple, havien perdut sa festa, fent-la en es Camp de Fútbol. Per ells no hi havia alicient d'anar fins en es Futbol. Essent a Sa Plaça tothom hi pot participar. Era molt trist veure es poble buit en plenes festes de Sant Jaume. Calvià pareixia un poble mort."

Per acabar hem volgut conèixer l'opinió d'un calvianer nascut a la península, i l'hem elegit perquè sabem que tant ell com tota la seva família són vertaderament populars en el nostre poble i perquè els hi agrada tot el que fa gust a popular: Es En Pedro Martínez. Ens ha dit:

"Considero que es un acierto hacer la fiesta en la Plaza, porque no se puede encontrar un escenario mejor, pero hay un problema que debe ser resuelto, y es el colapso que se produce, por la gran cantidad de coches que se acumulan en las calles del pueblo. Las calles deberían quedar limpias de coches y acondicionar un amplio aparcamiento que daría un gran alivio circulatorio."

¿Sabeu qui són?

C.D. CALVIÀ 1950 (Solució pag. 27)

En ocasión de las Fiestas de San Jaime, hemos hablado con una persona que, quizás de una manera involuntaria, era persona tradicional en ellas hace algunos años: "El S'En Jaume de la Granja", el motivo no era otro que el de sus helados.

V.- Cómo hacía el helado?

J.- Llevaba mucho trabajo. Tenía una olla de 50 litros que llenaba de leche. Después mezclaba la avellana o la almendra (de las de verdad) con el azúcar (1 bote por cada litro), se ponían tres cucharaditas de harina de fuerza para hacerlo ligar un poco (1 cucharadita por litro) y todo esto se mezclaba bien con un poquito de leche.

Cuando la leche de la olla estaba hirviendo, se le añadía todo esto i se removía hasta que estuviera hirviendo otra vez, se tiene en esta situación 5 ó 10 minutos y ya está.

Lo hacía con leña de higuera.

V.- Y la maquinaria?

J.- Lo hacía primero con una bomba en la quetenía querodar la tapa, después ya lo hacía con dos a la vez y finalmente tuve una máquina.

El hacer helado me viene de muchos años atrás puesto que mi padre ya lo hacía.

V.- Lo vendía sólo en Calvià?

J.- Aquí me hacían pedidos y venían a tomarlo sobre todo los sábados y las fiestas.

Empecé yendo a Paguera en bicicleta llevando dos bombas de helado, luego me compré una "Lube" y me iba a Camp de Mar, el primer día hice 30 €, el segundo otras 30, pero el tercero hice más que un hombre no ganaba en toda la semana.

Fui el primer vendedor de helados

motorizado.

"El S'En Jaume a Camp de Mar amb sa moto"

J.- La gente de Calvià, si quería tomar café, iba a Sa Societat o a Ca'n Garrit, pero a tomar helado venía a Sa Granja.

V.- Tierne alguna anécdota?

J.- Muchas, quizás una de graciosa sea una provocada por mi hijo: Un día estaba haciendo el helado y como mi hijo vio que tiraba azúcar, cogió la sal que tenía para fundir el hielo y la tiró dentro del helado, se fue a la basura.

V.- Porqué dejó de fabricarlo?

J.- Estaba solo para hacerlo, esto y los fuertes impuestos que me pusieron fueron los motivos.

Xisca Esteve.

Aprofitarem, també, per dur la màquina a adobar, perquè la pobra, de tantes bufetades que ha pegat, sobre tot damunt qualche closca dura, està com a cruiada.

Apotecaries de torn

Turnos de las Farmacias del Término de Calvià

AGOSTO		DIA		de 13'30 a 4 h.		NOCHE		FESTIVOS en el Término de Calvià SABADOS TARDE y DOMINGO	
1		2		2					
2		12		12		2			
3		16		16		14		2-5-10-11	
4		5		5		14		2-5-10-11	
5						13			
6		4		4		4			
7		8		8		14			
8		10		10		14			
9		1		1		14			
10		9		9		9			
11		7		7		14		3-6-8-13	
12						14		3-6-8-13	
13		3		3		14			
14		11		11		14			
15						6		4-7-9-12	
16		15		15		14			
17		2		2		2			
18		12		12		12		1-5-10-11	
19						14		1-5-10-11	
20		5		5		14			
21		13		13		13			
22		4		4		4			
23		8		8		14			
24		10		10		14			
25		1		1		14		2-6-8-13	
26						9		2-6-8-13	
27		7		7		14			
28		14		14		14			
29		3		3		14			
30		11		11		14			
31		6		6		6			

SEPTIEMBRE			
DIA			
1		15	14
2			2
3		12	12
4		16	14
5		5	14
6		13	13
7		4	4
8		8	14
9			14
10		1	14
11		9	9
12		7	14
13		14	14
14		3	14
15		11	14
16			6
17		15	14
18		2	2
19		12	12
20		16	14
21		5	14
22		13	13
23			4
24		8	14
25		10	14
26		1	14
27		9	9
28		7	14
29		14	14
30			14

FESTIVOS en el Término de Calixtlá, SABADOS TARDE y DOMINGO	
3-7-9-12	
3-7-9-12	
1-4-10-11	
1-4-10-11	
2-5-8-13	
2-5-8-13	
3-6-9-12	
3-6-9-12	
4-7-10-11	
4-7-10-11	

EL NOSTRE RACONET

Pels més grans recomanem, de la col·lecció "Els Grumets de la Galera", de l'Editorial Galera, a un autor, En Sebastià Sorribas,

és mestre i escriptor que enllaça molt bé amb el públic preadolescent. Les seves obres han aconseguit molta popularitat, especialment EL ZOO D'EN PITUS, una de les novel·les infantils més llegida de la postguerra, obra que va obtenir el premi "J.M. Folch i Torres" de 1.965. A més d'aquesta obra, també té altres títols que podem trobar tant en català com en castellà:

FESTIVAL AL BARRI D'EN PITUS=
VIATGE AL PAÍS DELS LACETS
ELS ASTRONAUTES DEL "MUSSOL"
LA CINQUENA GRÀCIA DE COLLPELAT

Els volums tenen entre 112 i 224 pàgines, i fan unes mides de 14 x 21 cm.. Tenen moltes il·lustracions, fetes a ploma. Pels nins de 8 a 10 anys, hi ha una col·lecció "Vela Major" que conta amb una sèrie de llibres molt macos i delicats que ens presenten uns personatges amb unes virtuts humanes que ens posen en contacte amb la natura..

Vos recomanem el títol de "NOTCHE" (El xinès), conte popular xinès adaptat per M. Eulàlia Valeri: en versió castellana per José A. Pasta Cañada. Ed. Galera. 32 pàgines de 21 x 25 cm. encuadernació plastificada.

Pels nins i nines de 6 a 7 anys "RINXOLS D'OR" versió de na Maite Mata. Ed. Galera. 24 pàgines de 18 x 21cm..

Pels més petits encara de 3 a 5 anys, de la col·lecció "El Caragol"

NA CPUTXETA VERMELLA de Liw Grimm, versió gràfica de Fina Rila. 18 pàgines de 17 x 19 cm., encuadernats en cartó plastificat, només té imatges, i un guió al darrere per que els majors el puguin contar.

Drogueria y Ferreteria
CALVIA
MAYOR. 48 TELF. 67 01 61

Bat Restaurante
ESPECIALIDADES
■ Arroz Brut
■ Frito Mallorquin
■ Sopas Mallorquinas
■ Lomo con Col
■ Tardas con Col
■ Caracoles
■ Paellas
CA'N PEDRO
COCINA MALLORQUINA
Y TAPAS VARIADAS
C/. Miquel, 53 - Tel. 67 64 53 - Calvià - (Mallorca)

UDA CO
BALEAR
C. VERGER
Avda. Capdellà CALVIA

UNA ASOCIACION DE TERCERA EDAD PARA CALVIÁ

La necesidad de creación de un club o asociación de tercera edad es urgente en Calviá.

En Soller, por ejemplo, existe una asociación de tercera edad con la que defienden los intereses de esta clase tantas veces olvidada y que realiza numerosas actividades para sus asociados y aparte es el cauce a través del cual pueden obtenerse los beneficios que se va otorgando a este grupo social, como por ejemplo el que ofrece el Consellj Insular de Mallorca en estos mismos momentos que es la posibilidad de visitar el teatro Principal con toda clase de explicaciones y el disfrute de la representación de una obra de teatro o de zarzuela. Estos beneficios se conceden exclusivamente a través de las asociaciones de tercera edad.

En Soller, realizan las siguientes actividades: excursiones, visitas, gimnasia, conferencias, participación en fiestas con la elaboración de carrozas, reuniones en el centro social, partidas de cartas, de dominó,.... etc.

En Calviá los jubilados ya tienen el local, en el centro social, sólo se necesita ponerlo a funcionar, pero hay muchos problemas pendientes de solucionar y que deben ser los jubilados los que los resuelvan, como la cuestión de la residencia. Estos problemas se tienen que estudiar y tramitar a través de una asociación que les represente, integrada por ellos mismos, y que haga oír su voz.

Desde la associació de veinats "la Vila" y desde el propio Ayuntamiento se va a lanzar y a potenciar la idea de la creación de este club de tercera edad, pero son los propios jubilados los que tienen que convertirla en realidad.

ASSOCIACIO DE VEINS LA VILA

AVV

la vila

entre tots la farem amunt

**Pinturas y
Decoración**

DECORACION
IMITACIONES
PAPELES PINTADOS
BARNICES
LACADOS
MOQUETAS

PALMER

Telf. 67 04 73.

Es Serral, 36.

CALVIÁ.

PANADERIA

forn nou

F. MARTINEZ

Calle Mayor, 48 - Tel. 870290 - CALVIÁ (Mallorca)

EL NOSTRE RACÓ

Com que ha arribat el temps de les vacances i, qui més qui manco, té nins per caseva, vos recoman que compreu o aneu a la Biblioteca i empreu el seu servei de préstec de llibres, per llegir, en primer lloc, un llibre molt bo:

BRYANT, Sara.
Com explicar contes
Col.lecció Nadal.
Ed. Nova Terra.
(20x13'5x1'8 cm.)
231 pàgines amb 30 contes.

"Explicar contes és realment tot un art. Però d'aquest art, tan antic i tan humil, no se'n troben fàcilment les regles. Aquest llibre en fa descobrir la bellesa i la importància i en conseqüència, remarca la responsabilitat de tots els qui l'exerciten..."

En quan a jocs, n'hi ha molts de llibres, però només en recoman un parell:

BARCELO M.,Jaume i FORTEZA B.,Lluís.
Cançons i jocs(populars de Mallorca)
Centre d'estudis de l'esplai.
Palma de Mallorca,1.983.
(21'5x16x1 cm.)
123 pàg. amb 90 cançons musicades.

En Josep M^a. Llompart diu per aquest llibre: "...Personalment, he de confesar que m'he emocionat recordant el dit peradit i la taringa de tot es carrer i la serra mamerra de la meva infantesa; perquè nosaltres, els infants dels anys vuit, encara ens adeleitàvem -potser vàrem esser els darrers- amb aquestes coses. Però no es tracta de suscitar la nostàlgia dels infants dels anys vint, sinò d'assajar-ne la vigència per als infants de la fi d'aquest segle, de situar-los en el camí escaient perquè puguin tenir algun dia les seves pròpies cançons, les seves pròpies cantarelles".

POU, Antoni.
Jocs Populars
Edit. Bruñó.
(15x18'5x1'5cm.)
91 pàg. amb 116 jocs.

TARIN MARTINEZ, Lluís.
Jocs I, a la casa i al bosc.
Col.lecció Esplai, n° 22.
Hogar del libro, S.A.
(11'5x16'5x0'6 cm.)
118 pàg. amb 44 jocs.

No sé quins preus tenen actualment, però són molt barats, esper que aquesta llisteta vos serveixi d'orientació i de invitació a atracar-vos a les llibreries i a la nostra biblioteca. Vos record que si qualche llibre no hi és, podeu demanar que el comprin properament. Res més que desitjar-vos que disfruteu de les Festes i de l'Estiu.

Carme López.

Palmar
APARTAMENTS

EXPLOTACION DE APARTAMENTOS TURISTICOS

Jardín del Sol	Mini Folies
Caesar's	(Pto. Andratx)
Acapulco	Jardín de Playa

INFORMES Y RESERVAS:
EDIFICIO PALMIRA - SES ROTES VELLAS
Tel. 69001-690966-691312-690264
Télex 68783 PAMO-E Sta. Ponsa(MALLORCA)

CARPINTERIA
CALVIA

Hnos. INSERTE

C/. TRANSFORMADOR, 5/N - TEL.

CALVIA - MALLORCA

CIUDAD

Los pájaros, en la ciudad, no cantan: gritan. Baten palmas con ruido de estorbo. Asfaltosas sombras negras corren, crecen, se deslizan viscosas como en una alucinación infernal.

Hay un punto en la tarde de la ciudad en que todos los grises confluyen. Aquellarre de sombras agonizantes, en cuya hoguera se quema esperanza.

Hay un gran silencio envuelto de estruendos y nada entre las miradas. Miradas sordas, mudas.

Esferas herméticas que ruedan las calles.

José Fortuny Pou

TEATRE

Des de mitats del mes passat s'està celebrant a Palma el Festival de Teatre corresponent a aquest any 84, patrocinat, molt encertadament, pel seu Ajuntament.

En base a aquest importantíssim fet cultural, que ha assolit, aquest any, una qualitat que el situarà, sens cap dubte, entre els millors de l'Estat Espanyol, jo em permet recomanar-vos la lectura d'una de les obres allà representades: Luces de Bohemia de Valle-Inclán.

Autor, aquest, que va formar part de la coneguda "Generación del 98", la qual agafa el seu nom de la crisi originada, en part, per la pèrdua de les colònies espanyoles el 1.898, i on hi podem trobar, també, a Unamuno, Azorín, Baroja, Machado, etc.

Neix, Valle-Inclán, el 1.866 a Pontevedra i després d'una vida molt moguda, bohèmia i extravagant, durant la qual arribà a perdre un braç, mor a Santiago de Compostella el 1.935.

És autor de moltíssimes obres, però la que ens ocupa és la que va començar el gènere que ell mateix denomina "Esperpento", i on deforma la vida, la mateixa realitat, per observar-la, com si es mirassin a uns miralls còncaus. Com diu ell mateix a Luces de Bohemia: "Los héroes clásicos reflejados en los espejos cóncavos dan el Esperpento. El sentido trágico de la vida española sólo puede darse con una estética sistemáticamente deformada".

Dins el mateix estil hi tenim Martes de Carnaval, encara que jo vos recoman la primera.

Manuel Suárez

ELS AMORS DE RAMON LLULL (Mallorca)

El mallorquí Ramon Llull fou el primer escriptor de la seva època que usà en la filosofia la llengua vulgar, tot i que gran part de la seva producció fou escrita en llatí i que alguns dels seus llibres ho foren en llengua aràbiga (que més tard va traduir). Aquest home, que quan el llegim i ens l'imaginem sembla personatge d'un món més enlaire que el que nosaltres trepitgem, també tingué els seus amors i les seves passions.

La llegenda i la història es trenen i destrenen fins obligar-nos a confesar la nostra total incapacitat de destriar una de l'altra. De tot el que hem llegit i sentit procurarem fer-ne un extracte.

Ramon era fill de gent catalana, vinguda al'època de Jaume I. Son pare i dos germans de la seva mare eren cavallers i els comtes Herit de Catalunya eren els seus avis. Va néixer l'any 1.234 i a vuit anys fou nomenat page a la cort del rei Jaume el Conqueridor, que se l'emportava moltes vegades quan, lluny de la gent de la cort, muntava a cavall i recorria l'illa. Per tant, el rei coneixia molt bé aquell noi i li va proporcionar tota mena de facilitats per a la seva bona criança i educació en tots els aspectes.

Quan el dia 12 del mes d'Agost de l'any 1.256 el Conqueridor va enviar el seu fill Jaume a Mallorca amb un decret manant que fos reconegut pels habitants de l'illa com a llur rei i senyor, va escollir Ramon Llull per acompanyar-lo. La comitiva del nou rei era formada de gent principal i d'homes de vàlua, però Jaume no deixava mai la companyia de Ramon, molt especialment a l'hora de resoldre alguna dificultat, ja fos de governament ja d'altre caire. Li tenia una gran confiança i molt afecte. Amb aquest motiu el nomenà majordom i senescal de la seva Casa Reial. El

1.256, Ramon va maridar-se amb una dama principal anomenada Blanca Picany i el rei els féu de padrí.

Ramon, com tots els homes joves d'aleshores, feia de la galanteria un culte i era molt afeccionat al conreu de la poesia, i les belles paraules d'amor que escrivia és molt segur que demostraven l'home romàntic i apassionat que era.

En una de les festes de palau va conèixer una dama tan formosa que en va quedar corprés. No deixava de mirarla, de seguir-la i de voler viure a prop seu. Com que ella era esposa d'un cavaler principal i ell vivia al palau, eren moltes les ocasions que tenia de contemplar-la.

Però ella feia els possibles per no fomentar ni donar ales a l'amor d'aquell home bell, intel·ligent i massa segur d'ell mateix. I pretextant una malaltia d'un familiar -un fill petit del qual tenia cura personalment- no assistia a cap festa reial.

La seva absència fou un esperó massa fort per a Ramon que, potser per les dificultats, cada dia que passava estava més i més enamorat d'Elionor (que així s'anomenava la dama).

Fins que va arribar un dia que, foll de desesperació i sense saber bé el que feia, va entrar muntat a cavall a l'església de Santa Eulàlia on ella estava oint missa.

Fins a tal extrem va arribar el seu enamorament (que era motiu de comentaris de tota la cort), que Elionor va decidir fer un acte que li va costar molt i que va demostrar com era de valenta.

Va citar Ramon a casa seva i, quan aquest avançava cap al seu encontre, es va obrir el vestit i va mostrar-li els pits que teina desfigurats per un càncer horrible. I amb veu molt ferma li va dir: "Ramon, no t'enganyis amb les aparences. Ja veus que tinc el rostre formós, però mira com són els meus pits..."

I diu la llegenda que d'aquell dia ençà es va tornar un altre home. Sempre pensava en Elionor, oblidant de vegades aquell horror i imaginant-se que s'estimaven follament.

Una nit, mentre escrivia una poesia dedicada a la dona dels seus somnis se li aparegué Jesús Crucificat sense dir-li paraula, però mirant-lo fixament. Aquesta aparició es repetí diverses vegades i en idèntiques circumstàncies i, mogut a conversió va obrir els ulls a la saviesa divina pel record de la passió de Nostre Senyor. Va decidir

consagrar-se totalment i absolutament al servei de Déu i va vendre la seva hisenda. Amb el propòsit de predicar l'Evangeli als infidels, se'n va anar de Mallorca.

Havia confiat les seves penes i els seus grans problemes a sant Ramon de Penyafort, que va animar-lo a escriure llibres contra els errors dels infidels i a procurar la fundació de monestirs per formar missioners destinats a la predicació.

Va fer peregrinacions a Roma i a Galícia, de les quals va tornar més disposat que mai a dedicar la seva vida al Senyor. Va passar nou anys estudiant el llatí i l'àrab i fent vida humil. Més tard va compondre l'Ars Magna, base damunt la qual va construir tot el seu sistema filosòfic mètode per a obtenir -segons ell d'una manera infal·lible- la conversió dels infidels. Posteriorment, vingué la creació del Col·legi de Miramar -patrocinat pel rei Jaume- on tretze frares franciscans es dedicaren a l'estudi de l'àrab. Fou el començament de la seva gran obra.

Abans d'iniciar el primer dels seus innombrables viatges per tot el món, va tornar a Mallorca i va fer públic el seu penediment pel seu comportament anterior i va donar exemple d'edificació als llocs on més havia escandalitzat.

Ja vell, se'n va anar a predicar a Tunis i a Bugia. En aquest darrer lloc fou detingut i tancat a la presó i el volgueren matar a pedrades. Fou recollit, quan encara alenava, per uns navegants catalans que el portaren a Mallorca. I va morir quan ja es veia l'illa a prop.

Els entesos diuen que l'obra de Llull és immensa, fins al punt que no saben amb exactitud quants centenars de llibres escriví. Però el que sí que podem afirmar és que Ramon Llull fou home de grans i apassionats amors. Humans primer i divins -per a sempre després.

Maria Dolors Cortey

Aquest mes vos contaré l'història d'un dels personatges més importants dins les nostres terres: l'ametler.

Però no vos parlaré de les seves propietats, castes, etc, ja que aquest tema ja fou tractat en un altre article de la secció Verd d'aquesta Revista. Vos vull contar exclusivament les circumstàncies geogràfiques i històriques de perquè hi ha ametlers a Calvià.

Evidentment l'ametler és l'arbre fruïter més nombrós de les nostres terres. Però això no fa molts d'anys que és així.

Efectivament l'ametler no és un arbre natural de Mallorca, sinó que va ser un arbre importat.

Probablement va ser introduït durant la dominació àrab, però no com un arbre comercial, sinó com a complement de l'activitat culinària casolana, i concretament per a la fabricació de torrons, que sense cap dubte eren uns deliciosos productes orientals.

L'ametler no va adquirir el seu caràcter comercial fins passat 1.860, i això va coincidir per tot arreu de Mallorca amb la desaparició de l'olivera i de la vinya.

A Calvià no hi ha hagut mai una riquesa vinícola important, per tant, no va ser la vinya la que va cedir el seu lloc a l'ametler, sinó l'olivera.

Efectivament, a Calvià la riquesa més important fins pràcticament finals del segle XIX va ser l'olivera. La prova d'això és la gran quantitat de tafones, o fàbriques d'oli que existeixen en tot el terme.

Però com així se va decidir prescindir de l'olivera per introduir l'ametler? No va ser per la mateixa causa que amb la vinya, que una epidèmia de filoxera va destruir la quasi totalitat de la vinya mallorquina i llavors fou substituïda per l'ametler.

Amb l'olivera hi varen haver altres causes.

Primer de tot la Societat d'Amics del País, que es va crear a finals del segle XVIII baix els auspicis de l'Il·lustració espanyola, va fer una gran campanya a favor de l'ametler.

Llavors, i com a causa molt important podem contar amb el desmantellament de la gran propietat aristocràtica, es a dir la venda de terrenys per part dels propietaris de les grans possessions de Calvià, fet que produí un canvi de concepció de l'explotació dels terrenys, amb una idea més comercial per part dels nous propietaris, i, sobretot si eren petits propietaris l'idea de l'emancipació, de la llibertat que els donava el conreu de l'ametler. Efectivament amb l'olivera, sempre havien de dependre de la tafona del senyor per a treure-hi guanys. Amb l'ametler ho podien fer tot ells mateixos, fins a obtenir el bessó per a la venda.

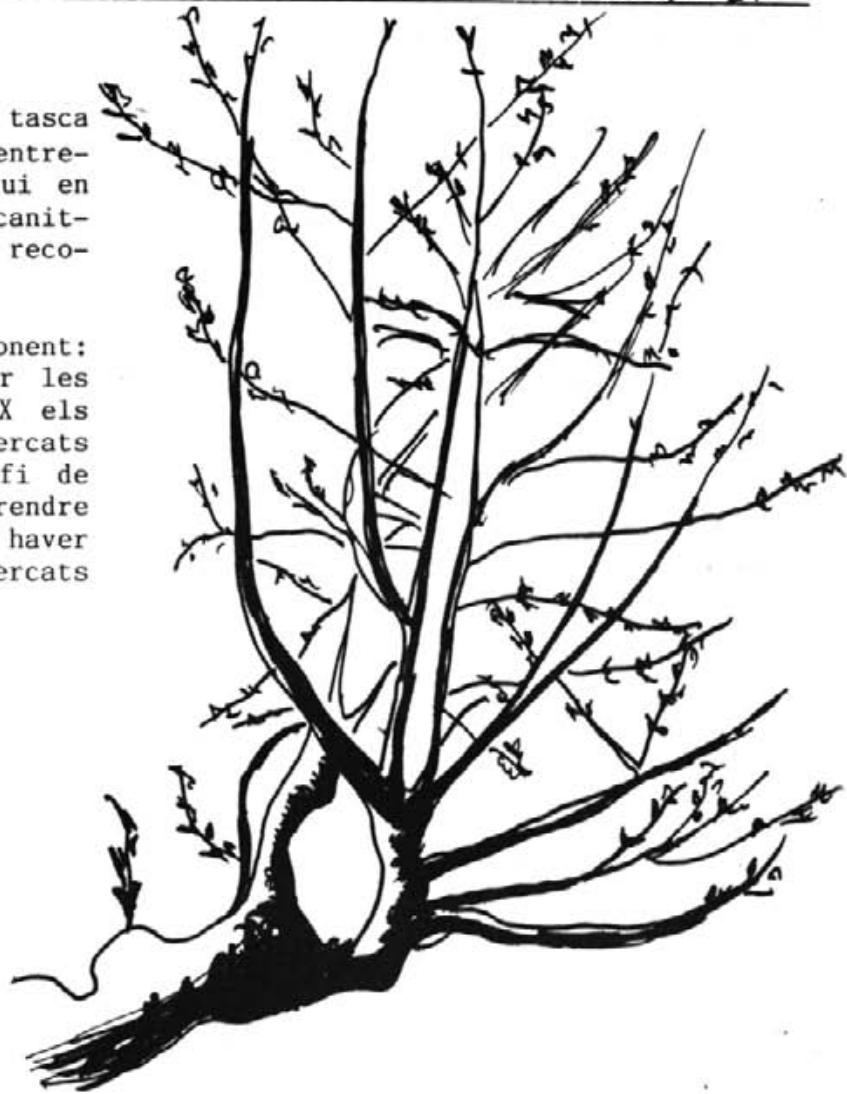
Un anàlisi detallat del conreu de l'ametler i de l'olivera, comparatiu, fet en 1.862 deia:

- El producte d'una quarterada d'ametler era inferior al que donava una quarterada d'olivera.
- La ma d'obra era més cara per la tasca de l'oliva que per la de l'ametler.
- Les despeses per comercialitzar l'ametla eren molt més baixes que per l'oli d'oliva.

Els resultats econòmics no eren massa diferents d'una explotació a l'altre, però les taxes, els impostos (dret de porta) eren 8 vegades més grosses per l'oli d'oliva que per l'ametla. Tot lo qual donava un benefici molt més gran a favor de l'ametla, per tant, això pot també ser una justificació de la regressió de l'olivar en favor de l'ametler.

A part podem afegir que la tasca de recollida d'oliva era molt més entretinguda que la de l'ametla, i avui en dia molt més, ja que s'ha pogut mecanitzar, en canvi l'oliva s'havia de recollir d'una en una.

Però hi ha també un altre component: els mercats que havien de comprar les ametles. Fins a fi del segle XIX els compradors de l'ametla foren els mercats sudamericans. Però a partir de fi de segle aquests mercats varen prendre força per als mallorquins i varen haver de dirigir la oferta cap a altres mercats cap a Europa occidental.

BAUZA

★ ELECTRODOMESTICOS

★ JUGUETES

★ OBJETOS DE REGALO

C/ Mayor, 34 CALVIA

cerrajería
A. SOTOMAYOR

es ferrer
des poble

C. BON MI. Nº 2 -CALVIA- MALLORCA

Este mes visitamos otro de nuestros establecimientos comerciales con el fin de conocer un poco mas a nuestro pueblo y a sus habitantes.

Este mes le toca el turno pues a la Panaderia Ca'n Porxet.

Su titular actual, Juan Carrillo nos atiende amablemente:

- ¿Es duro el oficio de panadero?
  - Mucho, pues nuestra vida va al revés de la otra gente. Cuando todo el mundo duerme, nosotros trabajamos y al revés.
  - A pesar de esto debe proporcionar satisfacciones.
  - Si no fuera así no haría tantos años como los que me dedico a este oficio, que casi llegan a los treinta..
  - Hablando de tiempo ¿cuánto tiempo llevan en Calvià?
  - Ya llevamos 5 años. Vinimos toda la familia para llevar la panaderia.
  - ¿Qué tal les ha acogido el pueblo?.
  - Excelentemente bien, de tal manera que pensamos seguir aquí hasta que se nos termine la vida. Estamos muy contentos con la gente de Calvià.
  - ¿Sirven sólo a Calvià o a otras zonas, aparte?
  - Aparte servimos también Es Capdellà, Portals Nous, Palma Nova y Santa Ponça.
  - Qué técnica utiliza para cocer el pan?
  - La tradicional del horno moruno, a base de madera de pino.
  - Aparte de que ofrecen los servicios de tienda de comestibles bien surtida hablemos de sus especialidades panaderas.
  - Las especialidades de la casa son, especialmente las ensaimadas, de nata, de crema, de cabello de angel, y las "coques de trampó".
  - Por último ¿desea dirigir algún mensaje de despedida?
  - Solamente aprovechar que estamos en fiestas y desear que sean muy buenas para todos. Salud y prosperidad y que Sant Jaume nos guie!
- Nosotros le agradecemos su amabilidad en atendernos.

Panaderia

JUAN CARRILLO

C/ Mayor, 3.

CALVIÀ

CAMPANYA PUBLICITARIA

Promoquda per Veïnats

COMPRAU EN ELS COMERÇOS DE CALVIÀ
UTILITZAU LES INDUSTRIES I ELS SERVEIS
DE CALVIÀ.

1. HA AVENTATGES:

-Tendreu més bon servei que a Palma, a on no us coneixen.

-Els preus no són més alts que a Palma i no hi ha l'inconvenient d'haver de pagar el transport fins a ciutat.

-Com més beneficis tenguin les nostres empreses, millor surtits estaran, i n'hi haurà més, amb lo qual hi haurà millor servei.

-Si feis una casa tendreu la ventatge de tenir el mestre d'obres aprop de casa vostra.

-Si heu de mester el fuster o el ferrer, el tendreu aprop, i no hauréu d'esperar que baixi de Palma per que vengui a fer vos les feines, hi podreu donar pressa.

-Els productes que vos faran són de millor qualitat perquè no les fan en gros com les grans industries de Palma, i endemés els industrials vos han de veure cada dia si vos ho fan malament

-Si els beneficis queden aquí se crearan llocs de feina.

-----No diguem que Calvià és un lloc mort. Si donam vida a les empreses de Calvià donam vida a Calvià.

-Les grans empreses de Palma tenen molts de beneficis. Les nostres petites empreses, no. No donem més beneficis als que ja en tenen molts! Que els nostres doblers no s'en vagin a Palma, que quedin a Calvià

-No siguem una sucursal de Palma

ENTRE TOTS CREARAM UNA ZONA DE MERCAT PROPIA A CALVIÀ

DONEM VIDA A CALVIÀ

ESPORTS

Tenim, gràcies al seu President, la oportunitat d'oferir-vos la relació d'altres i baixes del C.D. Calvià, i, per tant, la configuració de la seva plantilla per la propera temporada.

Les baixes són: Mateu, que va al Murense i Jaume Thomàs, que l'ha demanada per anar al Mallorca, si bé aquesta darrera encara s'està tramitant.

També té la baixa l'entrenador Sr. Solivellas.

Les noves incorporacions queden configurades per: Xamena, extrem esquerra; Roig, del Mallorca, delanter centre o mitja punta; Mendoza "Biri", peninsular que estava al Son Gotleu, juga de delanter; Pacheco, del Gènova, és delanter centre i el nou entrenador, Bartomeu Barceló, fins ara entrenador del Santa Ponça i que ja havia entrenat als juvenils del Calvià.

La resta dels jugadors de la temporada passada queden a l'equip.

ENTREVISTA DEPORTIVA

FRANCISCO MULET, CONCEJAL DE DEPORTES

Hablamos con Francisco Mulet, Concejal de Deportes de nuestro Ayuntamiento sobre varios temas de actualidad en el aspecto que nos concierne, y empezamos la entrevista preguntándole en qué consiste la campaña "Posa't a córrer":

El Ministerio de Cultura, el Consejo Superior de Deportes y las Comunidades Autónomas se pusieron de acuerdo en promocionar el sano deporte de correr sin más, y para ello publicaron unos folletos en los que se indica lo que debe hacer una persona para iniciarse en este deporte, además de esto, los Ayuntamientos se encargan de organizar carreras no competitivas, una de ellas ya se efectuó y ahora quedan las que serán una en septiembre y otra en Navidad con una intermitencia de tres meses.

El día 3 de Junio se hizo la primera carrera que tuvo mucha participación a nivel de niños pero faltó mucha gente mayor que sabemos que corre normalmente dentro del municipio, se hicieron dos carreras: una dentro de Calvià villa, y otra de siete kilómetros, de la plaza de Santa Ponça hasta Calvià, en la cual se inscribió muy poca gente, vuelvo a recordar que estas carreras no son competitivas, sino que hay un tiempo que cada uno se marca, y este tiempo en las siguientes carreras hay que superarlo, éste es el único objetivo que deben marcarse los participantes. Espero que en la próxima carrera quesea el mes de Septiembre, la participación sea mucho más numerosa.

V.- ¿Y cómo se encuentra actualmente la cuestión deportiva del Ayuntamiento, es decir, qué se ha hecho hasta ahora y qué se hará hasta las próximas elecciones?

X.- De todos es sabido que en nuestro municipio apenas hay instalaciones deportivas municipales, son muchas más las privadas, lo que ahora está en marcha es el Polideportivo de Santa Ponça, la primera fase debería haberse entregado este mes pero ello no podrá ser ya que se había previsto un campo de fútbol de tierra y luego, una vez adjudicada la obra, se creyó más conveniente que fuera de césped, ocasionando un cambio en la estructura de aguas, no obstante creo que en el mes de Agosto sí se podrá entregar esta 1ª fase, también están casi finalizadas las pistas de tenis y los vestuarios.

Como te decía, al no haber instalaciones municipales, todo ha funcionado hasta ahora, a base de subvenciones entregadas a las diversas entidades deportivas existentes, creo que este sistema tendrá que variar un poco, porque los frutos no se ven, se entrega un dinero y te encuentras que cuando vas a buscar unos participantes para alguna prueba, no hay nadie, se actúa de forma independiente y no hay trabajo en equipo.

Esto es lo que ha habido hasta ahora, pero el viernes pasado tuvimos una reunión con todas las entidades que piden subvenciones al Ayuntamiento y con otra gente relacionada con el tema deportivo, la idea es que esta reunión tenga carácter mensual. Se intentará hacer una memoria, ver las personas que pueden trabajar en los diferentes deportes, cuantificar las cantidades necesarias, y a partir de ahí subvencionar, creo que será una forma de saber a donde queremos llegar y la realización de un trabajo en equipo, que es lo que hacía falta, ahora bien, el problema a solucionar son los núcleos de población separados; todos quieren un polideportivo y esa va a ser la política municipal, hacer un polideportivo en cada núcleo de población.

V.- ¿Cuál es el estado actual de los proyectos "Polideportivo de Calvià" y obras en el campo de Moferés?

X.- Bueno, las casetas últimas que se construyeron, debido a las recientes lluvias, sufrieron un corrimiento de tierras y los arquitectos del Ayuntamiento, al verlas, manifestaron que su estado era ruinoso, no obstante, se adecuaron para que estuviera a salvo la integridad de los jugadores. Ante esto, y al ser el único campo municipal existente, el Ayuntamiento acordó realizar un proyecto para efectuar mejoras en el mismo, dicho proyecto se realizará en fases sucesivas, según las necesidades del campo, se demolerán las actuales casetas, se construirán otras, se hará un bar nuevo, local social, se levantarán las paredes a más altura y se pondrá una iluminación apta para partidos por la noche.

V.- ¿Porqué se realiza en fases? ¿Acaso no se corre el peligro de que no se termine nunca?

X.- No, ello es debido a que no se pudo incluir todo el coste en el presupuesto de este año y para ello sólo se realizarán con cargo a dicho presupuesto las obras más imprescindibles, lo que se conseguirá será hacer una obra en conjunto que no será un gran campo de fútbol pero sí será un campo que tenga todo lo necesario, es decir, un campo adecuado al pueblo de Calvià.

V.- ¿Cuándo estará finalizado?

X.- Creo que a finales de 1.986.

V.- ¿Y el Polideportivo?

El día 31 de mayo se celebró una Comisión de Urbanismo y Vías y Obras la cual consideró que en Calvià hacía falta polideportivo y se estudió lo que en opinión de los concejales allí presentes era necesario en cuanto a instalaciones deportivas, considerando que lo que hace falta es una pista polideportiva cubierta para baloncesto, voleibol, fútbol sala y gimnasio, piscina olímpica y preparada para que el

dia de mañana pueda cubrirse, dos pistas de tenis, pared de frontón, zona arbolada para deporte, pista de cross, parque infantil, bar y cafetería-restaurant, en cuanto al lugar sería los terrenos municipales de "Ses Quarterades".

La política municipal como he dicho consiste en hacer polideportivos en cada zona, pero en ellos se destacará como mejor dotada una actividad deportiva, por ejemplo, en Santa Ponça el campo de césped y en Calvià las pistas cubiertas, en Magalluf podrían ser unas instalaciones de atletismo, las cuales no existen en Calvià, etc., también con ello lo que se pretende es que las instalaciones realizadas puedan efectuarse competiciones oficiales, para ello todas las instalaciones deberán tener las medidas y condiciones reglamentarias.

V.- ¿Cuál será el sistema para el mantenimiento de las instalaciones una vez finalizadas?

X.- Este es el problema más grave, se podría formar un patronato municipal encargado de la conservación y explotación o quizás la persona que lleve el Bar o Cafetería, no se, esta es una cuestión delicada que todavía hay que pensar en la forma que se realizará.

Bueno, es todo de momento, esperemos que la próxima entrevista la podamos hacer sentados junto a la piscina de "Ser Quarterades" que ya sería buena señal.

DISCOBOLO

Carnicería

VILCHEZ

C/ Mayor,

CALVIA

Juguetes Gual

C/. Mayor, 16

Tel. 67 01 90

Calvià - Mallorca

FERRETERIA - DROGUERIA

SANTA PONSA

Venta al Detall

Artículos Limpieza, Fontanería,
Utensilios de Albañilería, Perfumería,
Electricidad, Plásticos.

Edif. Xaloc I

Santa Ponsa

COMESTIBLES

SIMÓ

Mayor, 50

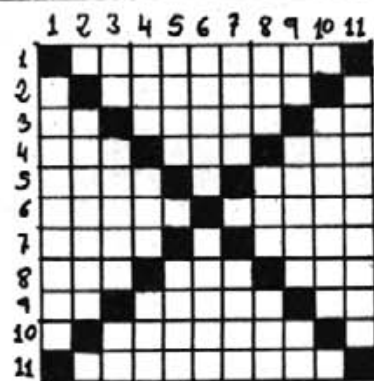
CALVIA

PUB ROLLING'S

MUSIC-BAR "ES CASINO"

Ca'n Vich, 3 - CALVIA

HORIZONTALES.- 1.-Casado con una sola mujer, plural. 2.-Consonante.Dar solaz.Consonante. 3.-Al revés, letra griega.Al revés, planta hortense, plural. Nombre de letra. 4.-Al revés, hilo de hebras poco torcidas.Detenido, al revés. Comarca de Marruecos. 5.-Pintor contemporáneo, al revés.Ladrón. 6.-Estado morboso parecido al sueño.Al revés, suspende a uno en los exámenes. 7.-Unen, amarran. Consonante.Locos, al revés. 8.-Artículo femenino plural.Número.Astro rey. 9.-Existe.Agrupaciones músico vocal de Universidades.Dios egipcio. 10.-Mil. Lienzo con el que se envuelve el cadáver. Consonante. 11.-Planta medicinal.

SOLUCIO A L'EQUIP DE FUTBOL

Els jugadors, d'esquerra a dreta, i començant pels qui estan drets, són: Colau Fortuny, Biel Sóller, Tomeu Quetgles, Xesc Garrit, Tolo(cusí d'en Xesc Garrit), Alfredo. Asseguts: Biel de Ca Na Rigo, Mateu Rosa, Macià Maians, Andreu Cadefet i Sebastià Riera.

VERTICALES.- 1.- Pueblo mallorquín. 2.- Consonante.Balones.Cien. 3.-Forma de pronombre.Molusco que se pega a las rocas,plural.Siglas comerciales. 4.- Pronombre.Dádiva.Presente.Tejido delgado y transparente. 5.-Aceite.Consonante.Indeterminación del ánimo. 6.-Casco romano. Al revés, extremidades superiores. 7.- Ave rapaz.Vocal.Al revés y en plural, lugar donde se trillan las mieses. 8.- Al revés, hijo de Noé.Nombre de letra, plural.Preposición. 9.- Oro,en catalán. Espacios de tiempo muy cortos.Al revés, matrícula de Toledo. 10.-Consonante. El que doma y adiestra caballos.Vocal. 11.-Recrear, alegrar.

SOLUCION AL ENIGMA POLICIACO

Efectivamente, John Rock no se suicidó, sinó que fue asesinado por su esposa, dado que ésta le tenía una tremenda rabia, al saber quetenía un lio con otra mujer. Ella supuso que si lo mataba creerían que fue un suicidio, así, mas tarde, le disparó un tiro y puso las huellas de su marido sobre la escopeta, cometiendo el error de colocar los dedos muy juntos, olvidándose del pulgar. Así es como la esposa, la señora Nancy, se deshizo de su marido.

Papeleria

ROSITA

Tel. 6700 17

C/ Mayor, 39.

CALVIA

**Ultramarinos MIR y
Pescados Puerto de
Pollensa**

Tel. 67 02 06

C/ Ca Na Cucó, 4.

CALVIA

CAJA DE BALEARES "SA NOSTRA"

**SIRVASE
AUTOMATICAMENTE**

**CAJA DE BALEARES
"SA NOSTRA"**

Llibretes d'Estalvi que han guanyat una bicicleta
a Calvià:

2685437

2708098

2685723

2686942

2706688